

Majoittujan ohjeistus ympäristövastuulliseen vierailuun Hotel Indigo Helsinki - Boulevardissa

Anette Turtiainen

Tekijä Anette Turtiainen	
Koulutusohjelma Matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Majoittujan ohjeistus ympäristövastuulliseen vierailuun Hotel Indigo Helsinki - Boulevardissa	Sivu- ja liitesivumäärä 38 + 11
<p>Matkailu- ja majoitusalaalla on monia vaikutuksia ympäristöön ja useimmat niistä ovat luonteeltaan negatiivisia. Näiden alojen ympäristövaikutukset näkyvät isoimmin niiden tuottamina korkeina päästöinä sekä kulutusmuotojen vaikutuksina luonnonvaroihin. Energian- ja vedenkulutus sekä jäte ovat majoitusalan suurimpia vaikutuksia, ja uhkia, jotka kohdistuvat ympäristöön. Majoitusalaalla ympäristövastuu otetaan tosissaan, ja moni hotelli harjoittaaakin jonkinlaista ympäristötoimintaa. Yrityksen ympäristötoiminnan tukena ovat vahvasti erilaiset ympäristöjärjestelmät.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda Hotel Indigo Helsinki – Boulevard-hotellin majoittujille ohjeistus ympäristövastuullisista toiminnoista majoituksen aikana. Hotelli tulee hakemaan toiminnalleen kansainvälistä LEED-sertifikaattia, jonka hakuprosessia työn tuotos on osa. LEED on rakennuksille ja kiinteistöille suunniteltu ympäristöjärjestelmä sekä sertifiointiohjelma. Opinnäytetyön tavoite oli tuottaa ohjeistus joka on rohkaiseva ja helppolukuinen. Tavoitteena oli myös saavuttaa maksimipistemäärä LEED-arvioinnissa Suunnittelun innovaatiokategoriasta. Työ on rajattu siten, että se sisältää tietoa ympäristövastuullisista toiminnoista, jotka ovat toteutettavissa hotellin asiakastiloissa tai sen lähiympäristössä.</p> <p>Opinnäytetyö on toiminnallinen, jonka tuotos on ohjeistus. Opinnäytetyö koostuu viitekehyksestä sekä empiirisestä osasta. Tietoperusta avaa yritys vastuun käsitettä sekä kuvaa matkailu- ja majoitusalan ympäristövaikutuksia. Tätä seuraa ympäristöjohtamisen sekä ympäristöjärjestelmien esittely. Suomessa toimivien hotellien yleisimmät ympäristömerkit esitellään omana lukunaan näiden jälkeen. Tietoperusta loppuu LEED-järjestelmän kuvaamiseen.</p> <p>Empiirinen osa kuvaa ohjeistuksen luomisen työskentelyprosessin. Siinä kuvataan toimeksiantannon solmiminen, tuotteen suunnittelu, rakenne sekä ohjeistukseen sisällytetyn materiaalin hankinta. Empiirinen osa päättyy lukuun jossa esitellään tuotteen viimeistelyvaiheet toimeksiantajan palautteineen. Ohjeistus on tehty englanninkieliseksi, sillä näin se palvelee suurempaa osaa hotellin majoittujista sekä sen vuoksi, että LEED-sertifiointiprosessi tapahtuu englannin kielellä.</p> <p>Opinnäytetyöprosessi alkoi syyskuussa 2015 ja päättyi huhtikuussa 2016 suunnitellussa aikataulussa, jolloin ohjeistus valmistui lopulliseen muotoonsa. Toimeksiantaja näkee ohjeistuksen hyödyllisenä. Se nähdään myös onnistuneena, sen täyttäessä tavoitteen olemalla kannustava, sekä asiakkaiden toimintaan kohdistuva. Lisäksi sen onnistuvuus voidaan tulkita myös sillä, että hotellin majoittujien mahdolliset ympäristötoimet on esitelty hotellin vastaavien rinnalla siten, miten toimeksiantaja oli toivonut ne esitettävän.</p>	
Asiasanat ympäristövastuu, ympäristösertifiointi, LEED, ohjeistus, hotelli	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Yritysvastuu liiketoiminnassa.....	4
2.1	Matkailun ja majoitusalan vaikutus ympäristöön.....	6
2.2	Ympäristöjohtamisen työkalut	10
3	Majoitusliikkeiden ympäristömerkinnät Suomessa.....	13
4	LEED-sertifiointijärjestelmä	16
4.1	Tasot ja luokitusjärjestelmät	17
4.2	LEED Suomessa.....	18
4.3	LEED-sertifikaatin osa-alueet.....	19
4.3.1	Sijainti ja liikenne.....	20
4.3.2	Kestävä maankäyttö.....	20
4.3.3	Vedenkäytön tehokkuus	21
4.3.4	Energian käyttö	21
4.3.5	Materiaalien valinta ja kierrätys	22
4.3.6	Sisäilman laatu.....	22
4.3.7	Suunnittelun innovaatiot	22
4.3.8	Paikalliset tavoitteet	23
5	Ohjeistuksen työskentelyprosessi.....	24
5.1	Sopimus toimeksiannosta	24
5.2	Ohjeistuksen suunnittelu	26
5.3	Ohjeistuksen rakenne	28
5.4	Sisällön laatiminen	29
5.5	Viimeistely.....	32
5.5.1	Toimeksiantajan testiluku ja arvio.....	32
5.5.2	Produktin kielen tarkistus	33
6	Pohdinta.....	34
6.1	Jatkotoimi- ja kehitysehdotukset	36
6.2	Oma oppiminen.....	37
	Lähteet	39
	Liitteet.....	47
	Liite 1. Projektisuunnitelma.....	47
	Liite 2. Ohjeistus.....	50

1 Johdanto

Ilmastonmuutos on aihe, joka herättää keskustelua, sillä se näkyy entistä vahvempana tänä päivänä: nousseet lämpötilat, sademäärien vaihtelut, jäätiköiden sulaminen sekä globaali merenpinnan nousu ovat selkeitä merkkejä muuttuvasta ilmastostamme. Näiden ilmiöiden arvellaan jopa lisääntyvän, jotka entisestään johtaa vaarallisten luonnontapah- tumien, kuten tulvien ja kuivuuden lisääntymiseen. (EEA 2014.) Ilmastonmuutos ilmiönä vaikuttaa jo matkailu-alan tiettyihin kohteisiin, erityisesti vuoristoalueilla ja rannikko- kohteissa. Matkailun suurin vaikutus ilmastonmuutokseen on sen tuottama kasvihuone- päästöjen kasvava määrä, etenkin matkustajaliikenteen vuoksi. (UNWTO.)

Yritysten sitoutuminen ilmaston muutoksen hillitsemiseen ja tätä edistävien päätösten ja ratkaisujen tekoon on tänä päivänä suurennuslasin alla. Bärlund ja Perko (2013, 33) ker- tovat, että yritykset eivät ryhdy kestävän kehityksen mukaisiin toimintamalleihin sen tuot- taman ympäristöllisen vaikutuksen vuoksi. Vastuullisuuteen ja ympäristöjohtamiseen siir- rytään pikemminkin kun se huomataan liiketoiminnallisesti kannattavaksi. Hyötyjä se tuo, sillä se vaikuttaa suoraan muun muassa asiakkaiden arvomaailmaan (Bärlund ym. 2013, 34). Ympäristöjohtamisen merkitys nähdään eri tavoin, mutta usein yritykset ja organisaat- tiot katsovat näiden kehittävän ulkoista kuvaa sekä heidän imagoaan ”vihreämmäksi” (Sarkkinen 2006, 119).

Hotelliala on muuttumassa entistä kestävämmäksi ympäri maailman. Ala, jonka katsotaan olevan ympäristöllisesti kuluttava, on nyt asennoitunut toimiin ympäristövaikutuksiansa hillitsemiseksi. Ympäristöjärjestelmien käytön katsotaan nykyään olevan pikemminkin standardi, kuin suositus. On tärkeää, että hotelli pystyy tarjoamaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja palveluita. Moni tämän päivän matkustaja on valveutunut hotellin ympäristöl- lisistä vaikutuksista ja haluaa käyttää palveluita, joista tietää, että se on ympäristövastuul- lisesti suunniteltu ja tuotettu. (Wheeler 2015.) Ympäristömerkit ovat hyvä esimerkki, joiden avulla kuluttajat tunnistavat sen, että vähintään energian- ja vedenkultusta seurataan ho- tellissa (Kalmari & Kelola 2009, 81).

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Kansainväliset Restel Hotellit ja siihen kuuluva toi- mipaikka Hotel Indigo Helsinki-Boulevard. Kansainväliset Restel Hotellit käsittää kansain- välisen InterContinental Hotels Group-keijun (IHG) alla toimivat hotellibrändit Suomessa, joita ovat Holiday Inn, Crowne Plaza sekä maaliskuussa 2015 avattu Pohjoismaiden en- simmäinen Hotel Indigo. IHG-keijun alla toimivia brändihotelleja operoi Suomessa Restel Oy ja niiden toiminta tapahtuu franchising menetelmällä. Hotelliyksikkö ja varsinainen toi-

meksiannon kohde Hotel Indigo Helsinki-Boulevard on vasta avattu design- ja boutique-hotelli joka sijaitsee Helsingin Bulevardilla.

Hotel Indigon konsepti ammentaa uniikkia, jokaisen hotellinsa naapurustoon heijastavaa tunnelmaa niin hotelliympäristön sisustuksen kuin myös palvelun kautta. Hotel Indigot haluavat kertoa tarinoita sekä ympäristöllään, että henkilökunnan inspiroivan asenteen kautta. Asiakaskohdekunta on nuorekasta ja designista kiinnostunutta. Hotel Indigo Helsinki – Boulevard tuo esille Punavuoren aluetta kolmella eri teemalla, jotka kaikki heijastuvat hotellin naapurustosta. Hotellin 120 huonetta käsittävät kolme eri huoneluokkaa, Standard, Superior sekä Junior Sviitti. Hotellissa on Standard-luokan huoneita 105, Superior-huoneita on 14 sekä näiden lisäksi yksi Junior Sviitti.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja siinä työstetään Hotel Indigo Helsinki – Boulevard-hotellille toimeksiantona ohjeistus hotellin majoittujille, joka toimii ympäristöystävällisten valintojen ohjeistavana työkaluna. Sen tarkoitus on jakaa tietoa siitä, miten hotellin asiakkaat voivat omalla toiminnallaan vähentää muun muassa energian- ja vedenkulutustaan, sekä toimimaan majoituksen aikana mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittaen. Produktissa on koottu merkittävimmät toiminnot, joihin itse majoittuja voi vaikuttaa toimiakseen ympäristöystävällisemmin. Se on rajattu siten, että se sisältää tietoa niistä keinoista, jotka ovat toteutettavissa hotellin asiakastiloissa, sekä hotellin lähiympäristössä. Ohjeistus on tässä työssä liitteenä ja siitä tehdään painettu versio, joka sijoitetaan hotellin jokaiseen 120 huoneeseen. Dokumentti on englanninkielinen, sillä siten se palvelee suurempaa osaa hotellin asiakkaista, joista 75 % on ulkomaalaisia (Pomrén 21.3.2016). Lisäksi sen vuoksi, että hotellille haettavaa kansainvälistä LEED-ympäristösertifikaattia haetaan englanninkielellä, jonka hakemista ohjeistus hyödyntää omalta osaltaan.

Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa helppolukuinen ja kannustava dokumentti; painettu ohjeistus hotellin vieraille sekä majoittujille, jonka luettuaan he voivat halutessaan toimia ympäristöystävällisemmin vierailun aikana. Produktin avulla tavoitteena on myös saavuttaa täysi pistemäärä LEED-ympäristösertifikaatin Suunnittelun innovaatiot-kategoriasta. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) on vihreän rakentamisen ohjelma ja ympäristöjärjestelmä rakennuksille ja kiinteistöille, jonka on suunnitellut ja jota ylläpitää USGBC eli The U.S. Green Building Council (USGBCa 2015). Hotel Indigo Helsinki – Boulevard tulee hakemaan toiminnalleen LEED-sertifikaatin kultaista tasoa myöhempänä ajankohtana, joka olisi hotellille jo toinen LEED-sertifikaatti, jota haetaan. Hotellille on jo aikaisemmin myönnetty kultainen LEED-sertifikaatti kategoriasta, joka mittaa rakennuksen rakenteellisia ominaisuuksia. Kultainen LEED-taso saavutetaan, kun pisteitä on 60–

79. Pisteitä kerätään kahdeksasta eri arviointikategorioista, joista Suunnittelun innovaatiot - kategoria on niistä yksi. LEED-sertifiointijärjestelmä kuvataan kokonaisuudessaan luvussa 4.

Opinnäytetyön tietoperusta alkaa luvussa 2 avaamalla yritys vastuun käsitettä sekä kertomalla minkälaista yritysten harjoittama vastuullinen liiketoiminta tänä päivänä on. Toinen luku jakaantuu kuvailuun siitä, minkälaisia vaikutuksia erityisesti hotellien toiminnalla on ympäristöön, sekä ympäristöjohtamisen ja -järjestelmien esittelyyn. Kolmannessa luvussa esitellään Suomessa toimiville majoitusliikkeille myönnettyjä erilaisia ympäristösertifikaatteja. Tietoperusta jatkuu lukuun 4, jossa kerrotaan mitä LEED on. Neljäs luku esittelee LEED:in tasot ja luokat, kertoo miten LEED näkyy tällä hetkellä Suomessa, sekä kuvaa sertifikaatin hakemiseen liittyvät osa-alueet. Itse produktin työskentelyprosessista kerrotaan luvussa 5. Luvussa kuvataan produktin toimeksiannon solmiminen ja produktin suunnitteluvaihe, jatkuen sen rakenteen kuvaamiseen ja itse tuotoksen sisällön kokoamiseen. Luku 5 päättyy viimeistelyvaiheen kuvaamiseen.

Produktin tuotos on ohjeistus ympäristövastuullisista toiminnoista hotellivierailun aikana ja se on suunnattu hotellin majoittuville asiakkaille. Ohjeistus, joka on liitteenä Liite 2, päättää tämän opinnäytetyön. Sen hyödyllisyys nähdään sekä LEED-sertifikaatin kannalta, että ympäristön kannalta silloin kun se vaikuttaa itse lukijaan ja heidän toimintaansa ohjeistuksen kannustamalla tavalla. Pidemmällä aikavälillä sen hyöty voidaan nähdä hotellin kilpailuetuna sekä kustannussäästöinä. Hotel Indigo Helsinki – Boulevard on monin osin jo ympäristövastuuta harjoittava hotelli, mikä tuodaan esiin itse ohjeistuksessakin. Produktin teema on ”yhteinen tekeminen” ympäristövastuun kannalta, joka näkyy esittelemällä jokaisesta ohjeistuksen aihepiiristä myös hotellin oma ympäristöllinen toiminta kyseisessä kategoriassa. Työn taustalla on sekä toimeksiantajan, että tämän opinnäytetyön tekijän näkemys ja huoli ympäristön tilasta, jolloin ohjeistuksen avulla tavoitellaan hotellin majoittujia mukaan yhteiseen ympäristötoimintaan.

2 Yritysvastuu liiketoiminnassa

Yritysvastuu (Corporate Social Responsibility, CSR) tarkoittaa liiketoiminnan jatkuvaa sitoutumista eettiseen toimintaan ja sen saavuttamaan taloudelliseen kehitykseen. Samaan aikaan yrityksen henkilöstön, paikallisen yhteisön, ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvointi on tasapainossa (Holme & Watts, 1). Yrityksen vastuunkanto tulee huomioida, sillä yritystoiminnan vaikutukset koskettavat niin lähiympäristöä, luontoa kuin yhteiskuntaakin. Eri maissa ja kulttuureissa on vaihteleva merkitys yritysvastuun kannalta esimerkiksi sen mukaan, miten yhteiskunta on mukana järjestämässä peruspalveluja, kuten terveydenhuoltoa ja sosiaalipalveluja. Yritysvastuu on itsenäinen toiminto, joka ei nojaa olemassa oleviin lakeihin. (Hanikka ym. 2007, 12.)

Vastuullinen liiketoiminta on nopeasti saavuttanut johtajien mielenkiinnon – alati kasvava määrä eri alojen yrityksiä ovat omaksuneet yritysvastuun toimintaperiaatteen ja täten laittaneet alulle oman yritysvastuuohjelman. Tämän päivän yritykset ovat oivaltaneet sen, että niillä on kyky ja velvoite toimia tärkeänä tekijänä yhteisössään samaan aikaan kun tuottoa kasvatetaan. Tämä kertoo suurehkosta harppauksesta eteenpäin, sillä aiemmin ajattelutapana oli, että organisaatioiden tarkoitus on vain arvon lisääminen sidosryhmille. (McElhaney 2008, 13.)

Hanikan ym. (2007, 13) mukaan yritysvastuu jaotellaan kolmeen eri vastuu-alueeseen, joita yleisen käsityksen mukaan on taloudellinen, sosiaalinen sekä ympäristövastuu. Tätä lähestymistapaa kutsutaan termillä ”Triple bottom line”, eli niin kutsuttu kolmoistekijät (UNIDO). Yrityksen taloudellinen vastuu pitää sisällään yrityksen jatkuvan tuottavuuden ylläpitäminen, toisin sanoen vastuu tuoton jatkumosta omistajille ja osakkaille. Myös työpaikkojen luominen sekä hyödyllisten tuotteiden ja palvelujen tuottaminen yhteiskunnalle lukeutuu taloudelliseen yritysvastuuseen. (Ferrell, Fraedrich & Ferrell 2011, 243.) Sosiaalisella vastuullisuudella tarkoitetaan yritysten sosiaalista vastuunkantoa, kun niiden toiminta vaikuttaa suorasti, tai epäsuorasti ihmisiin. Tähän kuuluu ihmiset yrityksen sisällä, toimitusketjussa, yhteisössä sekä suurimpana yrityksen asiakkaat. Se on vastuuta tehdä valintoja ja toteuttaa toimia, jotka edistävät yhteiskunnan sekä yrityksen henkilöstön hyvinvointia. Kolmas osa-alue on ympäristövastuu, joka nimensä mukaisesti viittaa ympäristöön ja luontoon jossa elämme. Ympäristöllinen huoli ja kestävä kehitys ovat keskeinen osa yrityksen yritysvastuuta, sillä liiketoiminnalla on monia erilaisia vaikutuksia ympäristöön. Useimmiten nämä vaikutukset ovat luonteeltaan negatiivisia. (Uddin, Hassan & Tarique 2008, 205-207.)

Vastuullisuus majoitusliiketoiminnassa nähdään yritys vastuun käytänteitä soveltamalla, ja sitouttamalla työntekijät näihin käytänteisiin. Monet majoitusliikkeet, kuten hotellit tarkkailevat toimitusketjuun kuuluvien organisaatioiden vastuullisuusarvoja omien arvojen kanssa ja tekevät päätöksiä näiden perusteella. Jotkut majoitusyritykset mainitsevat vastuullisen liiketoiminnan sulautuneen heidän liiketoimintansa ytimeen, ja joillain yrityksillä vastuulliset ulottuvuudet huomioidaan kaikessa päätöksenteossa. Esimerkiksi Intercontinental Hotels Group kuvaa vastuullista toimintaansa näin: ”Yritysvastuu on olennainen osa liiketoimintaamme ja se kuuluu strategiamme ytimeen. Yritysvastuun luodessa arvoa IHG:lle, kasvattaa se samalla myös kilpailukykyä. Vastuullisesti toimiminen on avainasemassa kustannuksia hallitessamme ja ohjatesamme tuottoa tehokkaammin.” (Hawkins & Bohdanowicz 2012, 46.)

Syitä siihen miksi hotellit toteuttavat yritys vastuuta on monia. Yksi syy on sen suora vaikutus kustannussäästöihin. Energiankulutus on hotelleissa yksi suurimmista toiminnan mennoeristä ja monet yritykset ovat kohdanneet jyrkkää energiahinnan nousua viime vuosina. Se mikä alkoi energiasäästöstä, jatkuu nyt muissa hotellitoiminnan alueissa kuten vedenkäytössä, logistiikassa ja toimitusketjujen hallinnassa. Markkinaosuuden kasvu katsotaan myös yritys vastuun harjoittamisen syyksi. Kiistatonta näyttöä on siitä, että hotellit joilla on joko yritys vastuun- tai ympäristöohjelma, toteuttavat yritysten välisiä sopimuksia eniten. Oman painonsa vastuullisuuden tuovat myös sääntelyviranomaiset. Monet hotellit ottavat erityisesti ympäristö vastuun tosissaan, sillä hotellit ja päästöt ovat sääntelyviranomaisten tarkkailussa. (Hawkins & Bohdanowicz 2012, 49-52.)

Hotelleilla yritys vastuun alueista erityisesti ympäristö vastuuta korostetaan ja joka nähdään tärkeänä. Hotellien ympäristöjohtamisessa tärkeä tuki on ympäristöjärjestelmillä, joita yritykset voivat pitää työkaluina päivittäisessä liiketoiminnan ja ympäristöjohtamisen suunnittelussa. (Sloan, Legrand & Chen 2013, 267.) Ympäristö vastuun on tässä työssä se, johon keskitytään kaikista yritys vastuun osa-alueista. Luvussa 2.2 kerrotaan lisää ympäristöjohtamisen sekä -järjestelmien merkityksestä.

Organisaatioita, ja niiden vastuullista toimintaa seurataan erityisen tarkasti. Valtio, aktivistit ja media seuraavat liiketoiminnan seurauksia ja sijoittavat niitä yritys vastuullisen suoriutuskyvyn mukaan. Toisinaan kyseenalaisista seurantamenetelmistä huolimatta, yritysten sijoittumiset kiinnostavat huomattavasti myös yleisöä ja kuluttajia. Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että yritys vastuullisen toiminnan poisjättäminen liiketoiminnassa ei ole kannattavaa yrityksille ja se on jopa prioriteetti tämän päivän yritysjohtajille globaalisti. (Porter & Kramer 2006, 1.)

2.1 Matkailun ja majoitusalan vaikutus ympäristöön

Koska ympäristöllisiä vaikutuksia alalla on paljon (UNEP & UNWTO 2012, 1-25), avataan tässä luvussa ympäristövaikutuksista suurimpia, joita matkailun ja erityisesti hotellipalveluiden saralla kohdataan.

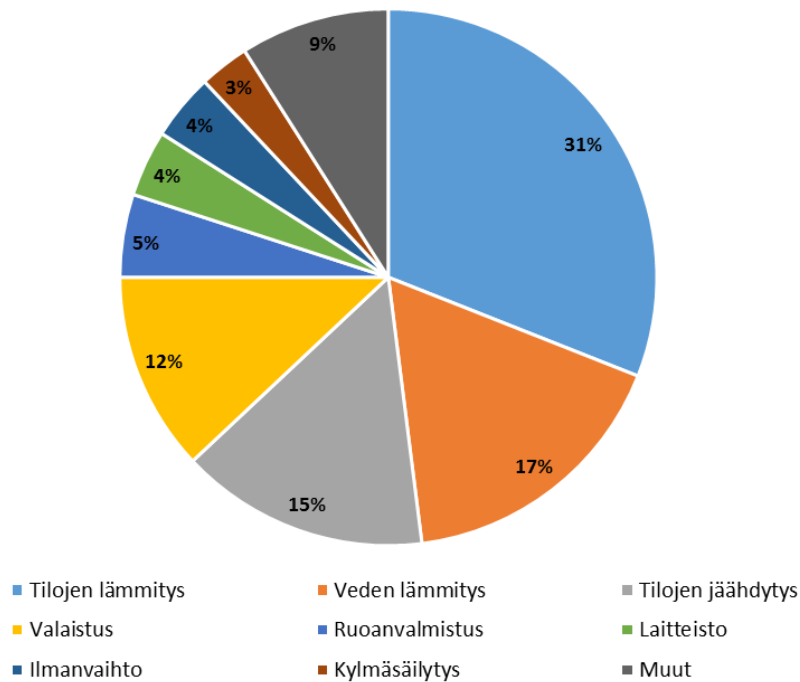
Koko ihmiskunta kuluttaa luonnonvaroja, ja sen mukaan kun niitä kulutetaan, syntyy jätettä ja maapallon luonnonvarat hupenevat loppua kohti. Kaikilla teoillamme on vaikutus maan ekosysteemeihin, jotka pystyvät uusiutumaan vain kun luonnonvaroja kulutetaan kohtuudella. Tuhansien vuosien ajan ihmisten vaikutusta ympäristöön pidettiin merkityksettömänä, mutta teollisen vallankumouksen myötä tämä käsitys muuttui. Tänä päivänä tilanne on huolestuttava, ihmiskunta kuluttaa luonnonvaroja enemmän kuin niitä pystytään uudelleen tuottamaan. (Sloan ym. 2013, 1.)

Matkailulla on omat vaikutuksensa maailmanlaajuisissa ympäristöllisissä ongelmissa, kuten ilmastonmuutoksessa, biologisen monimuotoisuuden vähenemisessä ja otsonikerroksen ehtymisessä. Yksinomaan matkailua ei voi syyttää ilmastonmuutokseen, vaan siihen vaikuttaa myös moni muu tekijä ja teollisuuden ala. Biologisella monimuotoisuudella tarkoitetaan maapallolla muodostuvien luonnonlajien vaihtelevuutta, joista elämä maassa koostuu. Sen huetessa se vaikuttaa muun muassa kasvihuonekaasujen imeytymiseen. (UNEP.) Lentoliikenne on suurin otsonikerroksen heikentymiseen vaikuttava tekijä, joskin viimeisempien tutkimusten mukaan otsonikerros on kuitenkin jo toipumaan päin pitkäaikaisen toimenpiteiden seurauksena. (Ikkunapaikka 2013.) Otsonikerros on Maan ilmakehän stratosfääriin kuuluva osa ja sen tehtävä on suojella maanpintaa auringon ultraviolettisäteilyltä. (UNEP.)

Siinä missä matkailu aiheuttaa näitä tapahtumia, vaikuttaa muuttuva ilmasto voimakkaasti matkailuteollisuuteen. Sopiva ilmasto nähdään matkailijoiden valintoihin vaikuttavana tekijänä, sillä monet valitsevat matkustuskohteen sään vuoksi. (Reilun matkailun yhdistys 2013a.) Ihmisten matkailupäätöksillä on vaikutuksensa paikallisiin yhteiskuntiin ja elinkeinoihin. Haavoittuvimpia ovat kohteet, jotka ovat riippuvaisia luonnonoloista ja tätä kautta kansainvälisistä matkustajista. Pienempien valtioiden ja kehitysmaiden kohdatessa matkailijakatoa voi siitä seurata vakavia seurauksia, matkailun ollessa siellä tärkeimpiä elinkeinoja. (Reilun matkailun yhdistys 2013b.) Voidaan siis tulkita matkailuteollisuuden turmelevan oman alansa elinehtoja. Tästä syystä alan jatkuvuuden ja tuottavuuden takaimiseksi, tulisi sen omalta osaltaan osallistua ympäristötyöhön. (Reilun matkailun yhdistys 2013a.)

Nykyään luonnonvarojen kulutuksen negatiiviset vaikutukset huomataan kaikkialla. Matkailu- ja vieraanvaraisuusalojen ollessa yksiä maailman suurimpia elinkeinoja, ovat ne tärkeitä tekijöitä ympäristön hyvinvoinnin kannalta. (Sloan ym. 2013, 13.) Vieraanvaraisuusaloiksi voidaan tulkita matkailu-, hotelli- sekä ravintola-alat. Samalla kun vieraanvaraisuusalat kattavat 5 % maailmanlaajuisesta bruttokansantuotteesta sekä työllistävät noin 8,7 % maailman työvoimasta, kohtaa näitä aloja useat, yhä suuremmat yhteiskunnalliset sekä ympäristölliset haasteet (Sloan ym. 2013, 14).

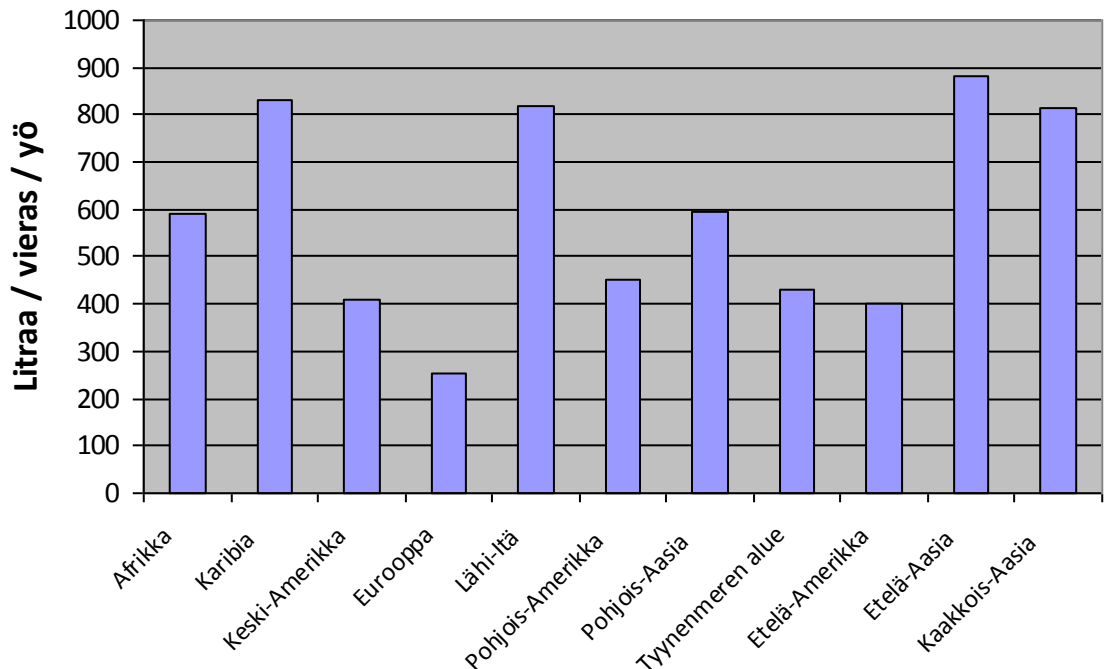
Matkailuteollisuudella katsotaan olevan kolme päätekijää ympäristövaikutuksiin nähden: ensimmäisenä energiankulutus ja hiilidioksidipäästöt, toisena vedenkulutus sekä siihen liittyvät saastuneisuus ja jäteveden käsittely sekä kolmantena jätteen synty ja käsittely. Majoitusliiketoiminnassa näiden kaikkien tekijöiden katsotaan toteutuvan suuressa mittakaavassa, energiankulutuksen ollen niistä suurin uhka. Viime vuosikymmenten aikana energiankulutus hotelleissa on kasvanut 25–30%. (Hawkins ym. 2012, 69–70.) Energiaa kuluttavia palveluja ovat esimerkiksi ravintolat, sauna, uima-allas, elektroniikka, valaistus sekä ilmastointi. Mitä enemmän majoitusliikkeessä on palveluja tarjolla, toisin sanoen mitä yllisempi se on, sitä enemmän energiaa kuluu. (UNEP & UNWTO 2012, 5.) Kuviossa 1. nähdään mihin energiaa kuluu majoitusliikkeissä eniten. Nähdään, että 63 % majoitusliikkeen kokonaisenergiankulutuksesta menee ilmastointiin sekä veden lämmitykseen yhteensä. Näiden jälkeen valaistukseen menee 12 % ja ruoanvalmistukseen 5 %. Näitä vähemmän menee laitteistoon, ilmanvaihtoon, kylmäsäilytykseen ja muihin tekijöihin. (E Source 2006.)

Kuvio 1. Energiankulutuksen tyypillinen jakautuminen keskivertohotellissa (E Source 2006)

Hawkins ym. (2012, 81) sanovat vedenkulutuksen olevan toiseksi suurin ympäristöön vaikuttava tekijä vieraanvaraisuusalalla. Majoitusliiketoiminnassa vettä kuluu eniten asiakaskäytössä. Tämän lisäksi sitä kuluu hotellialueen ylläpitoon, pesulapalveluihin sekä ravintolatoimintaan. Tässäkin suhteessa täytyy ottaa huomioon kuinka suuri hotelli on kyseessä, sillä vedenkulutus vaihtelee majoitusliikkeen koon mukaan. (UNEP & UNWTO 2012, 12–13.) Jätevesi on vaarallisimpia saastuneisuuden aiheuttajia ja se on suuri uhka ihmiskunnan terveydelle sekä ympäristölle. Jätevettä syntyy suuri määrä myös majoitusliiketoiminnassa. Majoitusliikkeet pyrkivät supistamaan vedenkulutusta suunnitelmien avulla, joiden ydintarkoitus on veden tuhlaamisen ehkäiseminen sekä uuden teknologian käyttöönotto, jonka avulla tuotetaan puhdasta vettä tai käsitellään jätevesi käyttökelpoiseksi. (Hawkins ym. 2012, 81.)

Kuviossa 2. voidaan havaita vertailukelpoisia lukuja eri maantieteellisten alueiden vedenkulutuksesta hotelli-kiinteistöissä. Kuvion pystydiagrammit esittävät vedenkulutuksen litramääriä vierasta kohden päivässä. Vaaka-akselilla esitellään alueet, joiden vedenkulutusta vertaillaan. Kuviosta voidaan havaita vedenkulutuksen olevan suurinta Etelä-Aasian ja Karibian alueilla ja selvästi vähäisintä Euroopan alueella.

Kuvio 2. Keskimääräinen vedenkulutus vierasyötä kohden hotelleissa eri maantieteellisillä alueilla (EarthCheck global data base)

Vertaillen hotelli-kiinteistöjen vedenkulutusta eri maissa on tärkeää huomioida, että raportointi ja käytännöt vaihtelevat hotellikonsernien välillä suuresti. Tätä tilastollista vertailua havainnoidessa on hyvä tiedostaa tietojen laadun merkitys. Kuvio 2 antaa kuitenkin luotettavan käsityksen vedenkulutustottumuksista eri maantieteellisillä alueilla. (EarthCheck Research Institute 2013, 23.)

Majoitusalan yritykset ovat valtavia jätteiden tuottajia. Alan yritykset pitävät jätteenkäsittelyä usein vähäpätöisempänä toimintona sen edullisuuden vuoksi, verrattaessa energian ja vedenhallintaan. Yrityksen jätteenkäsittely, kuten kierrätys, on kuitenkin helpoin ja näkyvin tapa kertoa asiakaskunnalle yrityksen sitoutumisesta vastuulliseen liiketoimintaan, ja että siihen suhtaudutaan vakavasti. (Hawkins 2012, 85.) Jätettä syntyy majoitusliikkeesä ruoasta, paperista, lasista, pahvista, muovista ja näiden lisäksi ongelmajätteestä. Jätehuoltoa voi parantaa ennaltaehkäisemällä jätteen syntyä, uusiokäytöllä sekä kierrättämällä. (Waste Management World 2006.) Kierrätys on yksiä tehokkaimpia ekologisia toiminto-

ja, jota majoitusalojen yritysten on varteen ottaen helppo toteuttaa. Ne ovat myös nähneet sen taloudellisen hyödyn, joka kannustaa kierrättämään jatkossakin. (Sloan ym. 2013, 67.)

2.2 Ympäristöjohtamisen työkalut

Ympäristöjohtamisella tarkoitetaan yrityksen toiminnasta aiheutuvien, ja ympäristöön kohdistuvien vaikutusten hallintaa sekä sitä, että nämä hallintamuodot ovat kytkeytyneet osaksi yrityksen johtamista ja tätä kautta sen joka päiväistä liiketoimintaa. Ympäristöjohtamiseksi luetaan käytännöt, toimintatavat, päämäärät sekä tavoitteet jotka linjaavat yrityksen menetelmiä ja resursseja ympäristöjohtamisen toteuttamiseksi. Useimmiten tärkeimmät ympäristöjohtamisen osa-alueet kohdistuvat energian- ja vedenkulutuksen sääntämiseen. (Gössling, Hall & Scott 2015, 87.)

Barrow (2006, teoksessa Gössling ym. 2015, 87) esittää, että yksi avaintekijä ympäristöjohtamisessa on jatkuvan kehityksen seuraaminen, joka pitää sisällään arviointia itse tuloksista. Barrow esittää myös, että jotkin yritykset ovat käyttäneet ympäristöjohtamisen käytänteitä keinona ”viherpesulle”, jossa asetetaan helposti saavutettuja tavoitteita sen sijaan, että toimisi ensisijaisesti eettisin ja ympäristöllisin toimintamallien mukaisesti. Nämä ovat kuitenkin oleellinen elementti strategisessa ympäristöjohtamisessa. Viherpesulla tarkoitetaan sitä, kun yritys tai organisaatio väittää ekologisuuden nimeen, mutta käyttää enemmän aikaa ja rahaa tämän mainontaan ja markkinointiin, kuin itse ympäristövaikutusten minimoimiseen (Greenwashing Index 2015). Gössling ym. (2015, 87) mainitsevat tärkeää olevan, että organisaation ympäristövastuullista suorituskykyä voidaan mitata, se on avointa sekä tarvittaessa ulkoisesti tarkastettua, jotta yrityksen ympäristötavoitteet eivät ole asetettu liian alhaisiksi.

Ympäristöjohtaminen hotellissa tuo taloudellista- sekä kilpailuetua. Tulevaisuudessa ympäristöjohtamisesta on hyötyä muuttuvan lainsäädännön sekä muiden ulkoisten vaatimusten suhteen. Systemaattinen ympäristöjohtaminen vähentää kuluja esimerkiksi veden- ja energiankulutuksessa, kemikaalituotteiden käytössä sekä jätteen käsittelyssä. Se tarjoaa myös mahdollisuuden erottautua muista hotelleista sekä lisätä kiinnostavuutta. (Environmental Management for Hotels 2014, 2.)

Hotellialalla ympäristöjohtamisen avuksi on kehitetty erilaisia työkaluja, kuten monenlaiset ympäristöjärjestelmät, ympäristömerkit sekä –sertifikaatit. Lisäksi omia ympäristövaikutuksia pystyy tarkastelemaan erilaisten mittareiden avulla, kuten laskemalla ekologisen,

hiili- tai vesijalanjälkensä. Ympäristömerkeistä ja -sertifikaateista, joita hotelli kiinteistöille on Suomessa myönnetty, kerrotaan luvussa 3.

Ympäristöjärjestelmät ovat apuvälineitä, jotka auttavat johtajia hallitsemaan ympäristöasioita sekä parantamaan näiden käytänteiden jatkumista ja kehittymistä kokonaisvaltaisesti liiketoiminnassaan (Kippo-Edlund 2006, 118). Ympäristöjärjestelmät ovat tarkoitettu ehkäisemään ympäristöön kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia, joita yrityksen liiketoiminta aiheuttaa. Näiden järjestelmien päätarkoitus on tunnistaa ja hallita ympäristöön vaikuttavia toimintoja, palveluja ja tuotteita, sekä toteuttaa järjestelmällisesti ympäristötavoitteita. Näiden lisäksi yrityksen jatkuva ympäristövastuullinen kehitys sekä selkeän viestinnän takaaminen työntekijöille, yhteisölle sekä kuluttajille lukeutuvat ympäristöjärjestelmien pää tarkoituksiin. (Sloan ym. 2013, 267.)

Ympäristöjärjestelmät kertovat sidosryhmille vastuullisesta suhtautumisesta ympäristöasioihin. Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin toiminnassa ympäristöjohtaminen näkyy sen hakiessa LEED-ympäristösertifikaattia hotellitoiminnalleen, mutta tämän lisäksi se näkyy jo saavutetulla kultaisella LEED-sertifikaatilla, joka on myönnetty hotelli kiinteistöjen rakenteellisten ominaisuuksien puolesta heinäkuussa 2015. LEED on myös ympäristöjärjestelmä, joka on suunniteltu erilaisille kiinteistöille. Lisää LEED-ympäristöjärjestelmästä kerrotaan luvussa 4.

Hyötyjä yritykselle ympäristöjärjestelmien käytöstä on monia. Niitä ovat muun muassa esiintyminen vastuullisesti sitoutuneena yrityksenä, mikä luo hyvän yrityskuvan yleisölle ja tämä on sinällään erilaistava kilpailutekijä. Ympäristöjärjestelmien hallinta liiketoiminnassa lujittaa luottamusta ja vahvistaa suhteita eri sidosryhmien, kuten kuluttajien, sijoittajien, yhteisöjen sekä järjestöjen kanssa. Unohtamatta yritysten työntekijöitä, kohtaavat hekin hyötyä ympäristöjärjestelmien käytöstä sekä ympäristöjohtamisesta yleisesti. Kun yrityksen henkilöstö on mukana ympäristöprojektissa, on sillä suora vaikutus heidän työelämäänsä erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta, mutta lisäksi edistäen yleistä hyvää oloa työpaikalla. (Sloan ym. 2013, 275.)

Ympäristömerkit ja –sertifikaatit puolestaan ovat ulkopuolisen tahon hyväksyttämiä tunnustuksia siitä, että jokin rakennus tai toimitila on saavuttanut hyväksyttävän tason omassa ympäristösuunnittelussaan sekä -johtamisessaan (Taimi Consulting 2014). Ympäristömerkit ja –sertifikaatit tulkitaan usein samaksi asiaksi. Siinä missä ympäristöjärjestelmät ohjaavat toimintaa ympäristömerkin saavuttamiseksi tiettyjen kriteerien mukaisesti, ovat ympäristömerkit tunnustuksia näiden kriteerien täyttymisestä (Ekokompassi – UKK). Monet

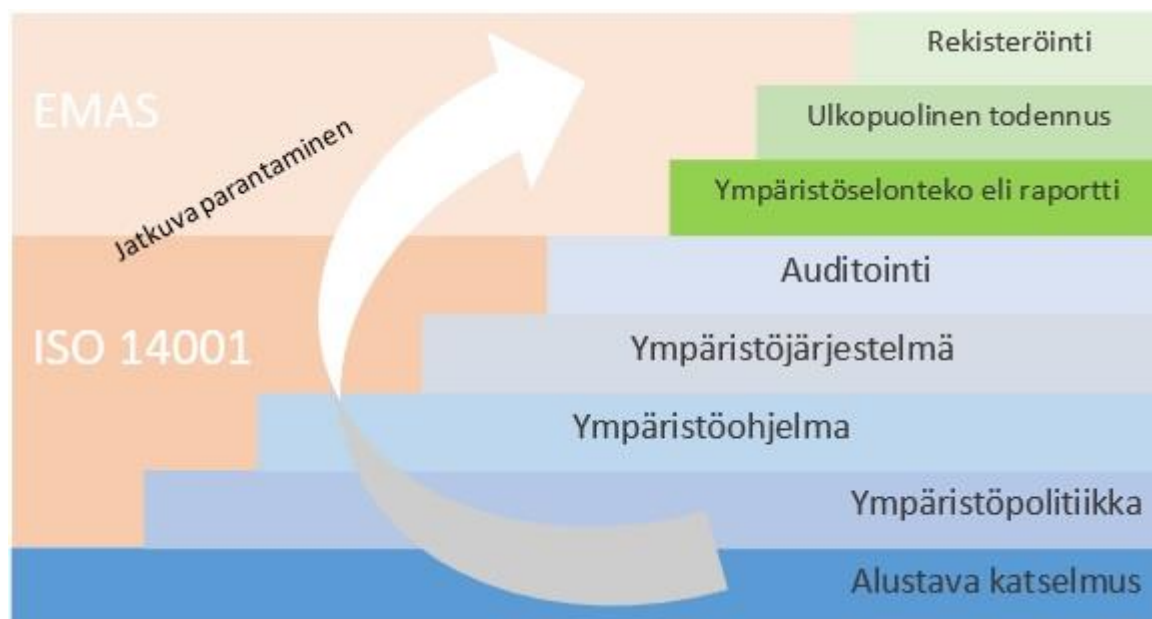
ympäristömerkit keskittyvät energian- ja vedenkulutuksen vähentämiseen, luonnonvarojen säästämiseen sekä jätteen minimoimiseen, ja ovat siksi sopivia majoitusliikkeille haettavaiksi. Monet majoitusliikkeet ottavatkin tämän hyödyn, varsinkin kun valikoimassa on monin erilaisin kriteerein suunniteltuja ympäristömerkkejä. (Hotel Energy Solutions 2011, 7.)

Ekologinen jalanjälki on mittari, joka kuvaa globaalin maa-alan määrän, jota tarvitaan tarvikkeiden ja – palveluiden tuottamiseen sekä niistä syntyvien päästöjen ja jätteiden käsittelyyn. Sitä käytetään valtiotasolta yksilöiden ympäristövaikutusten mittaamiseen (EDU.fi 2013). Hiilijalanjälki pohjautuu ekologiseen jalanjälkeen, ja se ilmaisee syntyneiden kasvi-huonepäästöjen määrän, mitä tuotteet ja palvelut elinkaarensa aikana tuottavat. (Ilmasto-opas.fi). Vesijalanjälki mittaa sen veden määrää, jota käytetään käyttämämme hyödykkeiden ja palveluiden tuottamiseen. Sillä voidaan mitata muun muassa yksittäisen prosessin, tuotteen valmistamisen tai yrityksen toiminnan aiheuttamia vesikuluja. (Water Footprint Network.) Näitä mittareita niin yritys, kuin yksilö voi hyödyntää omien ympäristövaikutusten arvioimisessa.

3 Majoitusliikkeiden ympäristömerkinnät Suomessa

Ympäristömerkkejä ja –sertifikaatteja paljon erilaisia, joista moni majoitusliike päättää itselleen sopivimman. Nämä merkit ovat usein kansainvälisiä, mutta on myös olemassa monia kotimaisia ympäristömerkkejä, joita hotellit Suomessa suosii. (Taimi Consulting 2014.) Tässä luvussa esitellään ympäristömerkeistä ja -järjestelmistä yleisimpiä, joita suomalaiset majoitusliikkeet ovat hakeneet.

Kansainväliseen ISO-standardointiperheeseen (The International Organization for Standardization) kuuluva ISO 14001 sekä EMAS (European Union Eco-Management and Audit Scheme) ovat globaalisti tunnetuimpia ympäristöjärjestelmiä, jotka ovat eri alojen yrityksille suunnattuja ympäristötoiminnan arvioimisen, raportoimisen ja kehittämisen työkaluja (Sloan ym. 2013, 268). ISO 14001 ja EMAS ovat yksiä yleisimmin käytettyjä järjestelmiä Suomessa (Taimi Consulting, 2014). EMAS-järjestelmä perustuu EU:n asetukseen ja on ISO 14001-ympäristöstandardin vaatimuksien mukainen järjestelmä (Ymparisto.fi 2013).

Kuvio 3. ISO 14001 ja EMAS:n toteuttamisen pääkohdat ja askeleet (Ymparisto.fi 2013)

Vaikkakin EMAS ja ISO 14001 ovat rakenteeltaan samankaltaisia, ovat ne kaksi itsenäistä ympäristöjärjestelmää. Kuten kuviossa 3 voidaan havaita, nämä järjestelmät eroavat toisistaan vain muutamalla askeleella. ISO 14001 uudistui syyskuussa 2015, josta seurauksena ympäristöasiat tulee liittää yrityksen strategiaan sekä organisaation johdon sitouttaminen ympäristötyöhön korostuu. (Suomen standardisoimisliitto 2015).

Joutsenmerkki on pohjoismainen ympäristömerkki (Motiva Services Oy/a). Joutsenmerkin on saanut tällä hetkellä 32 hotellia Suomessa, joista laaja osa on Scandic-hotelleja (Lairi 2.12.2015). Joutsenmerkki on yleisin ympäristömerkki suomalaisissa hotelleissa. Joutsenmerkin pyrkimys on edistää kestävästä kehitystä. Tästä johtuen Joutsenmerkin kriteerit vaihtuvat ja tiukentuvat 3-5 vuoden välein, joten se vaikuttaa Joutsenmerkittyjen hotellien määrään vaihtelevasti. Joutsenmerkki on voimassa aina tämän määräajan. (Motiva Services Oy/b.) Hyöty, jonka yritys Joutsenmerkin myöntämisen myötä saa, on muun muassa erottautuminen ja merkin hyödyntäminen markkinoinnissa. Joutsenmerkin ollessa yksi arvostetuimmista brändeistä Suomessa, se tunnistetaan ja auttaa markkinaosuuden kasvussa. (Motiva Services Oy/c.)

Kansainvälinen, majoituslalle suunnattu Green Key on Suomessa varsin tuore ympäristömerkki. Vuonna 2014 Suomeen saapunut sertifiointiohjelma on kansainvälisen FEE:n (Foundation for Environmental Education) suunnittelema. Suomessa Green Key:n myöntää Suomen Ympäristökasvatus Oy. Green Key:n ollessa suunnattu majoituslalle, huomioi se hyvin sen ominaispiirteet. (Ympäristökasvatus 2014.) Suomessa Green Key-merkin on ansainnut kuusi Kämp Group:in hotellia, kuusi Radisson Blu-hotellia sekä 15 Sokos-hotellia, pois lukien Ahvenanmaan hotellit (Green Key Finland/a). Green Key-merkki on mahdollista saavuttaa, kun hakijan toiminta täyttää määritellyt kriteerit. Green Key on ympäristömerkki, joka seuraa vuosittain, että merkin edellyttämät kriteerit täyttyvät. Tämä tarkoittaa, että sertifiointi on voimassa kerrallaan yhden vuoden. Green Key edellyttää muun muassa kirjallista selontekoa hotellin ympäristöpolitiikasta ja – tavoitteista, sekä suunnitelmaa näiden täyttymiseksi. (Green Key Finland/b.)

Ekokompassi on ympäristöjärjestelmä, jonka takana ovat Helsingin, Vantaan, Espoon ja Kauniaisten kaupungit sekä HSY, HSL ja Helen. Se pohjautuu muun muassa EMAS- ja ISO 14001-järjestyksiin ja on pääasiassa suunnattu pk-yrityksille ja tapahtumille. Ekokompassi on 10-kriteerinen ympäristöjärjestelmä, jonka kriteerit täytettyään voi ansaita Ekokompassi-merkin. Sen ominaispiirteitä on, että se tarjoaa henkilökohtaisen neuvojan tukea ja keskittyy konkreettisiin toimenpiteisiin kohteessa, kuten ympäristöpolitiikan ja – tavoitteiden luomiseen. Lisäksi se tarjoaa valmiit työkalut ja mallin ympäristöjärjestelmän kehittämiseen. (Ekokompassi/a.) Tällä hetkellä Ekokompassi-merkin on ansainnut 10 pääkaupunkiseudun hotellia, joita ovat muun muassa GLO-hotellit sekä Hotel Haven sekä Hotel Fabian. (Ekokompassi/b.)

Kansainvälinen LEED on ympäristöjärjestelmään pohjautuva sertifikaatti jota voi hakea Suomessa rakennuksille ja kiinteistöille sekä näiden toiminnalle. Tällä hetkellä LEED-sertifioituja hotelleja on Suomessa 3 kappaletta. Lisää LEED:sta sekä sen näkyvyydestä Suomessa kerrotaan luvussa 4.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) julkaisun (2010, 23) mukaan yritysten oma näkemys ympäristömerkeistä ja niiden tuottamasta edusta kuluttajien silmissä on hyvä ja luotettava. Ne nähdään myönteisenä kannustimena myös yrityksen sisällä, pitämään yllä ympäristöystävällistä toimintaa. Yritykset näkevät kuitenkin ympäristömerkkien kriteerien täyttämisen usein haasteena ja paperityön olevan suuri merkkiä hakiessa. Sen vaatii yrityksiltä aikaa ja perehtymistä, mikä tietyin määrin voi vaikuttaa yrityksen haluun hakea ympäristömerkkejä. (TEM 2010, 23.)

Yhä useampi kuluttaja kaipaa tietoa käyttämiensä tuotteiden ja palveluiden ympäristöllisistä vaikutuksista. Ilmastonmuutoksen ollessa julkisuudessa näkyvä uutisoinnin aihe, kuluttajien kiinnostus oman toiminnan kautta vaikuttamiseen on ajankohtaista. (TEM 2010, 24.) Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa (2010,24) haastatellut yritykset kertovat, että kuitenkin suurin osa kuluttajista tekee ostopäätöksiä enimmäkseen hinnan perusteella, vaikka ympäristöasiat kiinnostavatkin ja sitä pidetään tärkeänä tekijänä ostopäätöksiä tehdessä.

4 LEED-sertifiointijärjestelmä

LEED eli Leadership in Energy & Environmental Design on kansainvälinen vihreän rakentamisen johtamiseen suunniteltu sertifiointiohjelma, jonka suunnittelusta ja ylläpitämisestä vastaa The U.S. Green Building Council. LEED ohjaa rakennuksia parhaisiin käytäntöihin ja strategioihin, joiden tuloksena saadaan mahdollisimman energiatehokkaita ja minimikulutuksella toimivia rakennuksia. Ansaitakseen LEED-sertifikaatin, rakennuksen tulee täyttää edellytykset, sekä ansaita pisteitä eri osa-alueista saavuttaakseen eri sertifikaattitasoja. (USGBC 2016a.)

LEED on yksi maailman käytetyimmistä vihreän rakentamisen luokitusjärjestelmistä, sertifioidessaan noin 172 000 neliometriä rakennustilaa joka päivä. Sertifikaatti tarjoaa itsenäisen todisteen rakennuksen tai naapuruston ympäristöä huomioivasta ajattelutavasta. Se mahdollistaa suunnittelun, rakentamisen, toiminnan sekä ylläpidon osalta resurssi- ja kustannustehokkaan sekä korkean suorituskyvyn omaavan ratkaisun rakennuksille. (USGBC 2015e.)

Majoitusliikkeet ovat yksi esimerkki kiinteistöistä, joille LEED-sertifiointi on mahdollinen. Uusin LEED v4-versio mahdollistaa hotellikiinteistöjen sertifioinnin sen oman pistetaulukon mukaan, kun aiemmat versiot tarjosivat hotellien sertifiointiin samoja kriteerejä, kuin mitä muut liikerakennukset käyttivät. LEED-sertifioinnin merkitystä ja vaikutusta hotellialaan on tutkittu ja on osoitettu, että Yhdysvalloissa LEED-sertifioidut hotellit suoriutuvat paremmin ei-sertifioituihin kilpailijoihinsa nähden. Vaikutus parempaan huomattiin ADR (Average Daily Rate) ja RevPAR (Revenue Per Available Room) perusteella, jolloin nämä hotellin tunnusluvut olivat korkeampia sertifioiduilla hotelleilla. (Walshman, Verma & Muthulingam 2014, 9-12.) ADR eli Average Daily Rate on tunnusluku, joka ilmaisee hotellissa päivän myytyjen huoneiden keskihinnan. RevPAR eli Revenue Per Available Room-tunnusluku ilmaisee päivän myytyjen huoneiden keskihinnan siten, että päivän kokonaistuotto jaetaan hotellissa olevien huoneiden määrällä. (STR Global.)

LEED on todistetusti hyödyllinen kaikkien kolmen yritysvastuukategorian kautta: taloudellisesti, sosiaalisesti, sekä ympäristöllisesti. LEED-sertifioidut kiinteistöt säästävät rahaa ja energiaa, kuluttavat vähemmän vettä, sekä ovat sisäilmanlaadultaan parempia. Lisäksi kiinteistöjen materiaalivalinnat ovat ympäristöystävällisiä. (USGBC 2015e.) LEED-sertifikaatti takaa sen, että rakennuksen toiminta on taloudellista, esimerkiksi energian- sekä vedenkulutuksesta aiheutuvat kustannukset vähenevät jopa 40 % (USGBC 2015f). Sertifioidut rakennukset osoittavat lisääntyntä rekrytointia ja sitoutumista, sillä se kiin-

nostaa työntekijöitä sekä -hakijoita. Työntekijät työskentelevät tiloissa, joissa on parempi sisäilmanlaatu, mikä on merkittävä tekijä työtyytyväisyyteen nähden. (USGBC 2015e.)

Yritykset ympäri maailman käyttävät LEED:ia saavuttaakseen tehokkaamman toimintaympäristön. Sertifikaatin merkitys on sen luoma terveellisempi ja tuottavampi ympäristö rakennuksille, sekä vähentäen ympäristön kuormitusta, samalla ohjaten energia- ja resurssitehokkaisiin ratkaisuihin. (USGBC 2015e.)

4.1 Tasot ja luokitusjärjestelmät

LEED:illa on neljä sertifikaattitasoa. Ansaitujen pisteiden määrä, jonka projektiorganisaatio saavuttaa, määrittää minkä tason sertifikaatin rakennus saa. Alhaisimmasta alkaen LEED:in tasot ovat Certified, Silver, Gold ja Platinum. Certified-tason saavuttaa 40–49 pisteellä. Silver-taso saavutetaan 50–59 pisteellä. Gold-tasolle pääsee 60–79 pisteellä sekä Platinum-aste vaatii 80+ pistettä. (USGBC 2015a.) Hotel Indigo Helsinki–Boulevard tähtää Gold-tason sertifikaattiin LEED:ia hakiessaan.

LEED:issa luokitusjärjestelmät ovat jakautuneet viiteen erilaiseen. Luokitusjärjestelmiä on erilaisia, sillä lähtökohtaisesti rakennuksilla on erilaiset tarpeet, projektit ovat uniikkeja ja tavoitellut sertifikaatit poikkeavat toisistaan. Valittuaan luokitusryhmän jota haluaa tavoitella, projektiryhmä käyttää siihen kuuluvia suorituskategorioita ohjaamaan suunnittelua sekä toiminnallisia päätöksiä päästäkseen tavoitteeseen. Luokitusjärjestelmiä ovat BD+C (Building Design and Construction), ID+C (Interior Design and Construction), O+M (Building Operations and Maintenance), ND (Neighbourhood Development) ja HOMES (Homes). (USGBC 2015c.)

Hotel Indigo Helsinki–Boulevard on jo heinäkuussa 2015 ansainnut New Construction-kategorian kultatason BD+C (Building Design and Construction) – luokitusjärjestelmästä, joka osoittaa, että hotellikiinteistön rakenteelliset ratkaisut ovat kultatason edellyttävällä tasolla. Tämän kategorian LEED-sertifikaatti on ollut mahdollista saavuttaa hotellin peruskunnostuksen myötä, jolloin toimistorakennus kunnostettiin täysin hotellitoimintaa varten. Seuraava tavoite hotellilla on saavuttaa kultataso myös O+M (Building Operations and Maintenance) – luokasta. USGBC (2015c) verkkosivuillaan kuvaa tämän luokan käsittävän jo nykyisten rakennusten keskeiset ratkaisut toiminnallisella ja ylläpidon tasolla. Tehostamalla kiinteistön toimintaa ja ylläpitoa, parannetaan suorituskykyä ja vähennetään ympäristövaikutuksia kestävien ratkaisujen kautta (USGBC 2015c).

4.2 LEED Suomessa

LEED:in historia ulottuu vuoteen 1998, jolloin se sai varsinaisen muotonsa (Environment and Ecology 2015). Suomen ensimmäinen LEED-sertifioitu rakennus on Kauppakeskus Trio Lahdessa, joka sai Certified-tason sertifikaatin vuonna 2009. Tilaston mukaan, joulukuussa 2015 Suomessa LEED-sertifikaattia hakevia ja sertifikaatin saaneita rakennuksia on 170, joista 72:lle ei ole vielä myönnetty sertifikaattia, sillä hakuprosessi on kesken. Myönnettyjä LEED-sertifikaatteja suomalaisille rakennuksille on siis 98 kappaletta. Sadasta sertifioidusta kiinteistöstä kuusi rakennusta on saavuttanut Certified-tason LEED:in. Silver-tason LEED on myönnetty 22 kiinteistölle. Kaikkiin tasoihin nähden, Gold-tason rakennuksia on Suomessa eniten, 56 kappaletta. Platinum-tason on ansainnut 14 kiinteistöä. (USGBC 2015b.) Tämän tyyppistä tilastoa on haettavissa USGBC:n verkkosivuilta, Projects-osiossa (USGBC 2015c), jossa oikean tiedon saamiseksi valittiin name-kenttään Country sekä hakusanaksi laitettiin Finland, jonka jälkeen painettiin Apply.

Koska LEED-sertifikaatti voidaan myöntää erilaisille, kriteerien täyttävälle rakennuksille, on sertifioituja rakennuksia Suomessa toimialoiltaan laidasta laitaan. Joulukuuhun 2015 mennessä sertifioidut rakennukset ovat käyttäneet joko vuonna 2008 tai 2009 uudistettua versiota tai näiden edeltäjää v2.0 – versiota. LEED v4 on uusin versio ja sitä on alettu käyttämään marraskuussa 2014. Vanhempia projekteja on mahdollisuus uudistaa v4-versioon ja vuoden 2009 versiota on mahdollista käyttää sertifiointiprojekteissa lokakuuhun 2016 saakka. (USGBC 2015b.)

Suomessa toimivista hotelleista LEED-sertifikaatin ovat saavuttaneet helsinkiläiset Holiday Inn City Centre, Holiday Inn Helsinki West – Ruoholahti sekä Hotel Indigo Helsinki – Boulevard. Molemmat Holiday Inn-hotellit ovat saavuttaneet Certified-tason Existing Buildings-kategoriassa ja Hotel Indigo Helsinki – Boulevard Gold-tason New Construction-kategoriassa (USGBC 2015b). Hotel Indigo Helsinki – Boulevard lähtee tavoittelemaan Gold-tasoa myös Existing Buildings-kategoriasta myöhempänä ajankohtana, jossa haetaan hotellin toiminnalle O+M (Building Operations and Maintenance)-luokitusjärjestelmän tunnustusta.

4.3 LEED-sertifikaatin osa-alueet

Jokainen luokitusjärjestelmä pitää sisällään yhdistelmän välttämättömiä edellytyksiä (*pre-requisites*) sekä vapaaehtoisia toimintoja joista voi ansaita pisteitä (*credits*) eri osa-alueista. Osa-alueita on kahdeksan erilaista ja jokainen luokitusjärjestelmä poikkeaa osa-alueiden edellytyksiltään sekä pistemääriltään. (USGBC 2014.) Tässä luvussa keskitytään O+M -luokitusjärjestelmään (Building Operations and Maintenance), sen ollessa toimeksiantajan tavoiteluokka sertifikaattia haettaessa. Osa-alueita, joista pisteitä voi ansaita, ovat Sijainti ja liikenne (Location and Transportation), Kestävä maankäyttö (Sustainable Sites), Vedenkäytön tehokuus (Water Efficiency), Energian käyttö (Energy and Atmosphere), Materiaalien valinta ja kierrätys (Materials and Resources), Sisäilman laatu (Indoor Environmental Quality), Suunnittelun innovaatiot (Innovation) sekä Paikalliset tavoitteet (Regional Priority) (USGBC 2014). Näille osa-alueille ei tiedettävästi ole virallisia suomenkielisiä käännöksiä, joten tässä työssä ne on käännetty englannin kieltä vastaaviksi.

Y		?		N					
0	0	0	0	Location and Transportation				15	
				Credit	Alternative Transportation				15
0	0	0	0	Sustainable Sites				10	
				Prereq	Site Management Policy			Required	
				Credit	Site Development-Protect or Restore Habitat				2
				Credit	Rainwater Management				3
				Credit	Heat Island Reduction				2
				Credit	Light Pollution Reduction				1
				Credit	Site Management				1
				Credit	Site Improvement Plan				1
0	0	0	0	Water Efficiency				12	
				Prereq	Indoor Water Use Reduction			Required	
				Prereq	Building-Level Water Metering			Required	
				Credit	Outdoor Water Use Reduction				2
				Credit	Indoor Water Use Reduction				5
				Credit	Cooling Tower Water Use				3
				Credit	Water Metering				2
0	0	0	0	Energy and Atmosphere				38	
				Prereq	Energy Efficiency Best Management Practices			Required	
				Prereq	Minimum Energy Performance			Required	
				Prereq	Building-Level Energy Metering			Required	
				Prereq	Fundamental Refrigerant Management			Required	
				Credit	Existing Building Commissioning— Analysis				2
				Credit	Existing Building Commissioning—Implementation				2
				Credit	Ongoing Commissioning				3
				Credit	Optimize Energy Performance				20
				Credit	Advanced Energy Metering				2
				Credit	Demand Response				3
				Credit	Renewable Energy and Carbon Offsets				5
				Credit	Enhanced Refrigerant Management				1
0	0	0	0	Materials and Resources				8	
				Prereq	Ongoing Purchasing and Waste Policy			Required	
				Prereq	Facility Maintenance and Renovations Policy			Required	
				Credit	Purchasing- Ongoing				1
				Credit	Purchasing- Lamps				1
				Credit	Purchasing- Facility Management and Renovation				2
				Credit	Solid Waste Management- Ongoing				2
				Credit	Solid Waste Management- Facility Management and Renovation				2
0	0	0	0	Indoor Environmental Quality				17	
				Prereq	Minimum Indoor Air Quality Performance			Required	
				Prereq	Environmental Tobacco Smoke Control			Required	
				Prereq	Green Cleaning Policy			Required	
				Credit	Indoor Air Quality Management Program				2
				Credit	Enhanced Indoor Air Quality Strategies				2
				Credit	Thermal Comfort				1
				Credit	Interior Lighting				2
				Credit	Daylight and Quality Views				4
				Credit	Green Cleaning- Custodial Effectiveness Assessment				1
				Credit	Green Cleaning- Products and Materials				1
				Credit	Green Cleaning- Equipment				1
				Credit	Integrated Pest Management				2
				Credit	Occupant Comfort Survey				1
0	0	0	0	Innovation				6	
				Credit	Innovation				5
				Credit	LEED Accredited Professional				1
0	0	0	0	Regional Priority				4	
				Credit	Regional Priority: Specific Credit				1
				Credit	Regional Priority: Specific Credit				1
				Credit	Regional Priority: Specific Credit				1
				Credit	Regional Priority: Specific Credit				1
0 0 0 TOTALS								Possible Points: 110	
Certified: 40-49 points, Silver: 50-59 points, Gold: 60-79 points, Platinum: 80+ points									

Kuva 1. LEED v4 Operations & Maintenance-järjestelmäluokan checklist, jossa pakolliset suoritukset on ympyröity mustalla renkaalla (USGBC 2014).

Kuva 1. esittää listan niistä kohdista, joista voi ansaita pisteitä. Kuvasta pystytään havaitsemaan pakolliset edellytykset Y-kirjaimella osa-alueen alussa. Nämä kohdat on ympyröi-

ty mustalla renkaalla. Kohdat jotka ovat vihreän, keltaisen ja punaisen sävyttämät lukeutuvat vapaaehtoisein suorituksiin, joista voi ansaita kyseinen määrä pisteitä, mitä kunkin rivin oikealla mainitaan. Voidaan havaita, että kategoriat Sijainti ja liikenne, Suunnittelun innovaatiot sekä Paikalliset tavoitteet eivät sisällä Y-kirjaimella merkittyjä edellytyksiä. Näin ollen ne ovat vapaa-ehtoisia kategorioita ja ne voi huomioida halutessaan, kun haetaan O+M- luokan sertifikaattia. Saavutettujen pisteiden yhteismäärä määrittää, minkä tason LEED-sertifikaatin projekti saa. (USGBC 2014). Seuraavaksi esitellään tarkemmin kaikki kahdeksan osa-alueetta.

4.3.1 Sijainti ja liikenne

Sijainti ja liikenne-kategoria on uudistunut osa Kestävä maankäyttö-kategorialle, joka aiemmin kattoi sijaintia koskevat arviointikohdat. Siinä missä Kestävä maankäyttö-kategoria arvioi paikan päällä tapahtuvaa toimintaa, Sijainti ja liikenne kategoriana ottaa huomioon rakennusta ympäröivät tekijät, ja kuinka sijainniltaan merkitykselliset seikat vaikuttavat rakennuksen käyttäjän ympäristölliseen esiintymiseen. Maksimipistemäärä tästä kategoriasta on 15. (USGBC 2015d.)

Sijainti ja liikenne-kategoriassa otetaan huomion, kuinka keskeinen rakennuksen sijainti on ja kuinka saavutettavissa vaihtoehtoiset kulkemistavat ovat. Kiinteistön läheisyydessä toimivat julkinen liikenne, kävelytiet ja pyörätieverkosto tuovat arvoa, sillä ne tarjoavat kiinteistön käyttäjille, asiakkaille ja työntekijöille, vaihtoehdon autolla kulkemiseen. Palvelut ja ravintolat rakennuksen lähiympäristössä tarjoavat mahdollisuuden niiden saavuttamiseen kävellen. Helposti saavutettava kohde ilman autoa kannustaa sen käyttäjiä pyöräilyyn ja kävelyyn, jotka edistävät terveyttä lisääntyneen fyysisen aktiivisuuden myötä. Palveluiden läheisyys taasen voi lisätä tyytyväisyyttä sekä tuottavuutta. Jo olemassa olevasta infrastruktuurista pystyy siis ottamaan hyödyn, kun suunnitellaan toimitilan sijainnin valintaa. (USGBC 2015d.)

4.3.2 Kestävä maankäyttö

Kestävä maankäyttö-kategoria arvioi rakennuksen tonttitilaa koskevia ympäristöllisiä päätöksiä, korostaen rakennuksen ja sen toiminnan tärkeää suhdetta ekosysteemiin. Ekosysteemin suojelemisesta ja sen tärkeydestä puhuttiin aiemmin luvussa 2.2 ja tämä kategoria arvioi nimenomaan sitä, miten biodiversiteetin säilyttäminen, johon luonnon järjestelmät turvautuvat, on suunniteltu sertifioitavilla rakennuksilla. (USGBC 2015d.) Maksimipistemäärä tästä kategoriasta on 10 (USGBC 2014).

Tämä kategorian tärkein pisteyttäjä on rakentamisaikaisen päästöjen ehkäiseminen ja minimoiminen, eli miten esimerkiksi rakentamisaikana syntynyt jäte on pystytty kierrättämään. Muita kohtia, joista voi ansaita pisteitä, ovat muun muassa sadeveden säätely, lämpösaarekeilmiön vähentäminen sekä valosaasteen minimoiminen. Uusin versio LEED-sertifikaatista yhdistää strategioita perinteisten lähestymistapojen kanssa. Kestävä maankäyttö-kategoriassa se näkyy yhteistyönä luonnonsuojeluorganisaatioiden kanssa, joilta saatu taloudellinen tuki kohdistetaan tonttialueen ulkopuolisen elinympäristön suojelemiseen. Tästä toiminnasta on omat kohtansa pisteytysjärjestelmässä. (USGBC 2015d.)

4.3.3 Vedenkäytön tehokkuus

Vedenkäytön tehokkuus-osa-alue tutkii vedenkäyttöä kokonaisvaltaisesti. Se katsoo vedenkäytön tehokkuutta niin sisäkäytössä, ulkokäytössä, erikoiskäytössä sekä sen mittauksessa. Tämä osa-alue perustuu vedenkäytön tehokkuuden priorisoimiseen, kun katsotaan sen kulutuskäyttöä. Pakolliset edellytykset tässä luokassa kohdistuvat vain juotavan käyttöveden kulutukseen sekä sen vähentämiseen. Näiden lisäksi pisteytyskohtia ovat juomakelvottoman sekä muiden vedenlähteiden käyttö. (USGBC 2015d.) Maksimipistemäärä tästä kategoriasta on 12 (USGBC 2014).

Vedenkäytön tehokkuus-osa-alueen arviointi koostuu kolmesta osasta: sisävedestä (jota käytetään kalustoon, koneisiin sekä jäähdytyksen kaltaisiin toimintoihin), kasteluvedestä sekä veden mittauksesta. Nämä osat koostuvat laajasta dokumentoinnista riippuen kiinteistön vedensäästöstrategioista. (USGBC 2015d.)

4.3.4 Energian käyttö

Energian käyttö-kategoriassa kannustetaan energiankäytön alentamiseen, energiatehokkaisuun strategioihin ja ratkaisuihin sekä uusiutuvien energianlähteiden käyttöön. (USGBC 2015d.) Ansaitakseen pisteitä tästä kategoriasta hakijan on muun muassa laadittava toimintasuunnitelma, joka pitää sisällään tarvittavat tiedot, jotta toiminta rakennuksessa on energiatehokasta (USGBC 2016b, 33). Energian käyttö-osa-alue rohkaisee vähentyneen energiankäytön tavoitteluun saavutettavien pisteiden kautta. Pisteitä voi ansaita esimerkiksi energiatehokkuuden suunnittelulla ja uusiutuvan energian hyödyntämisellä. (USGBC 2015d.) Maksimipistemäärä, jonka tästä kategoriasta voi ansaita, on 38 (USGBC 2014).

4.3.5 Materiaalien valinta ja kierrätys

Rakennuksen pisin vaihe sen elinkaareissa on sen käyttövaihe eli operatiivinen vaihe. Kun katsotaan rakennuksen operatiivisen vaiheen aiheuttamia ympäristövaikutuksia, Materiaalien valinta ja kierrätys-kategoria keskittyy tuotteiden hankinnan ja hävittämisen tapahtuvan kestävän toiminnan mukaisesti. Näiden tuotteiden ja materiaalien elinkaari – syntyvaiheesta käsittelyihin, kuljetukseen ja siitä käyttöön sekä hävittämiseen – voi aiheuttaa laajan kirjon ympäristöllisiä sekä ihmisten terveyteen vaikuttavia haittoja. Ehkäistäkseen näitä taakkoja, ja siten rakennuksen kokonaisvaikutuksia sen operatiivisessa vaiheessa, LEED-sertifikaattia haettaessa on syytä ottaa tarkkaan huomioon materialistiset ostopäätökset sekä jätteidenhuollon toimivuus. (USGBC 2015d.)

Tämä kategoria tarkastelee rakennuksen käynnissä olevia tuotehankintoja, jätehuoltoa sekä kierrätystä. Edellytetyt kohtia ovat hankintojen ja jätehuollon sekä tilojen ylläpidon ja kunnostamisen toimintaperiaatteiden dokumentointi. Tämän kategorian maksimipistemäärä on 8. (USGBC 2014.)

4.3.6 Sisäilman laatu

Tämä kategoria arvioi sisäilman laatuun vaikuttavia päätöksiä, lämpöä, visuaalisia mukavuuksia sekä tilan käyttäjän tyytyväisyyttä ilmanlaatuun. Vihreät rakennukset joilla on hyvä sisäilman laatu, ylläpitävät rakennuksen käyttäjien terveyttä ja mukavuutta. Kiinteistön hyvä ilmanlaatu parantaa myös tuottavuutta, minimoi poissaolojen määrää, nostaa rakennuksen arvoa sekä vähentää rakennuksen omistajien vastuunkantoa. (USGBC 2015d.) Tämä kategoria on maksimissaan 17 pisteen arvoinen (USGBC 2014).

Rakennuksen käyttäjien ja sen sisäilman suhdetta ei ole vielä täysin sisäistetty. Paikalliset tavat ja odotukset, käyttäjien toiminta ja rakennuksen sijainti, suunnittelu ja rakenne ovat vain muutamia muuttujia, jotka tekevät sisäilman suoran vaikutuksen sen käyttäjiin määrällisesti vaikeaksi ilmoittaa ja mitata. Tämä kategoria kuitenkin rohkaisee sertifikaatin hakijaa kehittämään käytänteitä ja ohjelmia, jotka pohjautuvat todistettuihin menetelmiin ja jotka priorisoi terveyden ja mukavuuden ylläpitoa. (USGBC 2015d.)

4.3.7 Suunnittelun innovaatiot

Kestävän suunnittelun strategiat ja sen mittaaminen ovat jatkuvan kehityksen alla. Uusia teknologioita syntyy ja nykyajan tieteelliset tutkimukset vaikuttavat rakennusten suunnittelustrategioihin. Suunnittelun innovaatiot-kategorian tarkoitus on tunnistaa LEED-projektien

innovatiivisen ajattelun piirteet ja ne käytännöt, jotka ovat rakennuksen toiminnassa suunniteltu edistämään sen kestävyyttä. (USGBC 2015d.)

Tästä kategoriasta voi saavuttaa maksimissaan viisi pistettä (USGBC 2014). Lisäksi yksi lisäpiste voidaan myöntää LEED Accredited Professional-sertifioidulle henkilölle, jonka rooli projektiryhmässä on ollut sujuvoittaa ja tehostaa LEED-hakuprosessia, ja yleisesti integroida projektiryhmää yhtenäiseksi (USGBC 2015d). Suunnittelun innovaatiot on myös kategoria, johon tämän opinnäytetyön produkti eli ohjeistus pyrkii vaikuttamaan, sitten kun LEED-haku on ajankohtainen. Ohjeistuksen arvo nähdään niin kutsuttuna innovaationa, joka on ympäristöön vaikuttava.

4.3.8 Paikalliset tavoitteet

Toisinaan ympäristöongelmat kohdistuvat juurikin itse tapahtumapaikalle. Tästä syystä USGBC on määritellyt erityiset ympäristötavoitteet, jotka kohdistuvat näille alueille. Paikalliset tavoitteet-osa-alue kannustaa siis LEED-sertifikaattia hakevia projektiryhmiä keskittymään paikallisiin ympäristönäkökohtiin. Tämän kategorian tavoite on myös parantaa projektiryhmien kykyä käsitellä ympäristöasioita kriittisesti, jotka koskevat sekä yksittäistä valtiota, että koko maailmaa. (USGBC 2015d.) Tämän kategorian maksimipistemäärä on 4 (USGBC 2014).

5 Ohjeistuksen työskentelyprosessi

Tässä luvussa kuvataan opinnäytetyön produktin eli ohjeistuksen valmistelua koskevat vaiheet toimeksiannon solmimisesta valmiin ohjeistuksen viimeistelyn vaiheisiin. Luku alkaa toimeksiantajan esittelyllä sekä esittelee opinnäytetyöaiheeseen päätymistä jonka jälkeen siirrytään kertomaan itse produktin suunnittelusta. Kolmas alaluku kertoo produktiin tarvittavien tietojen hankinnasta, josta siirrytään rakenteen suunnitteluvaiheen kuvaamiseen. Luku päättyy produktin viimeistelyyn liittyviin esittelyihin.

5.1 Sopimus toimeksiannosta

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Kansainväliset Restel Hotellit Oy sekä sen yksikkö Hotel Indigo Helsinki – Boulevard-hotelli. Kyseessä on oma työpaikkani, joten päätös siitä, että opinnäytetyö tehdään juuri tälle yritykselle, oli helppo. Keskustelu opinnäytetyön tekemisestä alkoi Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin jo siirtyneen hotellipäällikön Mikaela Pomrénin kanssa jo keväällä 2015 – joka toimii toimeksiantajan edustajan roolissa – mutta tarkoituksena oli aloittaa työn tekeminen vasta kesän loppupuolella. Lopullinen aihe valikoitui syyskuun 2015 alussa, jolloin kirjoitettiin virallinen kirjallinen toimeksiantosopimus.

Työn aiheen halusin liittyvän vastuullisuuteen, kohdistuen erityisesti ympäristövastuuseen. Liiketoiminnan vaikutuksiin ja tekoihin liitetään usein vastuullisuuskysymyksiä, joten työn aiheelle halusin merkityksen ympäristövastuun kannalta. Kokemukset matkailualalla tapahtuvista kulutustottumuksista huolestuttavat, joten halusin työlle merkityksellisen ja kiinnostavan aiheen myös omasta näkökulmastani. Hotel Indigo Helsinki Boulevardin tiedettiin hakevan kansainvälistä LEED-ympäristösertifikaattia, joten keskustelut toimeksiantajan kanssa keskittyivät heti siihen, miten kyseisen sertifikaatin hakemista ja myöntämistä voitaisiin edistää. LEED-sertifikaatti oli osuva aihealue, kun otetaan huomioon toimeksiantajan saama hyöty sekä oma toiveeni aiheen valinnassa.

Ensimmäisiä opinnäytetyön aiheen liittyviä keskusteluja kohdistettiin alusta alkaen LEED-sertifikaattiin. Alkuun idea aiheesta oli pohjantytön luominen LEED-hakemukselle johon liittyi joukko hajanaisia kysymyksiä joista opinnäytetyö voisi loppujen lopuksi koostua. Osoittautui kuitenkin, että ideoissa ei ollut punaista lankaa eikä tarpeeksi selkeyttä, joten hotellille esitin aiheeksi vastuullisen toiminnan ohjeistuksen kokoamista hotellin majoittujille. Aihe sai hyväksynnän toimeksiantajan puolelta. Aiheen selkeys oli minulle toivottua ja

kyseisen ohjeistuksen luominen tarkoitti juuri sitä. Se on käytännönläheinen ja hyödyllinen siinä valossa, että LEED-sertifikaatin hakemisvaiheessa oppaan arvo voidaan katsoa sen tuottamina LEED-kredittinä, eli pisteinä joita kerätään mahdollisimman paljon myönnettävän sertifikaatin eteen. Pitkällä aika välillä työn hyödyllisyys toivotaan näkyvän myös pienentyneinä kustannuksina sekä ympäristön hyvinvointina.

Hotel Indigo on yhdysvaltalaisen InterContinental Hotels Group-hotelliketjun eli IHG:n alainen hotellibrändi. IHG:lla ympäristöllinen kestävä kehitys on tärkeä osa yritysvastuuta. Green Engage on IHG:n oma kestävä kehitystä edistävä ympäristövastuuohjelma, johon on kaikki IHG:iin kuuluvat hotellit on kirjattu. Sen avulla hotelli pystyy seuraamaan, mittaamaan ja raportoimaan omaa hiilijalanjälkeä, ja joka neuvoo sellaisten vihreiden ratkaisujen parissa, joita hotellissa voi hyödyntää. Green Engage on siis eräänlainen ympäristöjärjestelmä, joka toimii työkaluna ja apuna hotellien ympäristöllisen kuormituksen minimoimisessa. Se sisältää neliportaisen sertifikaattitason, joista IHG tavoitteen mukaan jokaisen hotellin tulee saavuttaa vähintään ensimmäinen taso. (IHG 2014b, 18.)

IHG:lla on viimeisimpien tietojen mukaan 124 Green Key Global-rekisteröityä hotellia Yhdysvalloissa ja Kanadassa sekä 22 Green Globe-rekisteröityä hotellia eri puolilla maailmaa. (IHG 2014b, 18.) Helmikuussa 2014 IHG:n hotelleista viisi oli LEED-sertifioituja (IHG 2014a). Voidaan kuitenkin olettaa kyseisen luvun nousseen tähän päivään mennessä.

Ohjeistuksen oli tarkoitus olla valmis ja käyttökelpoinen maaliskuuhun 2016 mennessä. Toimeksiannon solmimisen hetkestä tammikuun 2016 alkuun produktin tarve oli vielä ajankohtainen LEED-sertifikaatin hakemista varten. Tammikuun alussa saapui tieto LEED-sertifikaatin hakemisen siirtymisestä myöhemmälle ajankohdalle taloudellisista syistä. Tässä tapauksessa se tarkoitti sitä, että LEED-sertifikaattia ei Hotel Indigo Helsinki – Boulevardille haeta alkuperäisen suunnitelman mukaan, eli maaliskuussa 2016, mikä tarkoitti myös sitä, että oma aikaraja poistui samalla.

Muutoksia ei opinnäytetyöaiheeseen kuitenkaan tehty, vaan työn loppuun saattaminen samasta aiheesta pysyi suunnitelmana. Alkuperäisen suunnitelman mukaan produktin tuotos, eli ohjeistus painetaan kirjaseksi. Muutoksen myötä tämä vaihe jää työskentelyprosessista pois. Valmistaa produktia on mahdollisuus hyödyntää myöhempänä ajankohtana, kun LEED:in hakeminen on jälleen ajankohtaista. Produkti on tässä opinnäytetyössä liitteenä Liite 2.

5.2 Ohjeistuksen suunnittelu

Toimeksiantotehtävänä oli tuottaa ohjeistus vastuullisesta ympäristötoiminnasta Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin majoittuville asiakkaille. Kyseinen ohjeistus on tämän opin- näytetyön produkti ja produktin tuottamista voidaan kutsua projektiksi. Projektien lähtökoh- ta on aina tavoitteisiin nojautuva, hyvin suunniteltu kokonaisuus, joten projektinkulun kan- nalta oleellista on tehdä projektisuunnitelma. Tämän produktin toteuttamisen projekti- suunnitelma on tässä työssä liitteenä Liite 1. Projektisuunnitelmassa käy ilmi produktin aloittamisen tausta sekä sen tehtävä ja tavoitteet. Oleellista projektisuunnitelmassa on hahmottaa projektin vaiheet, eli prosessi. Projektisuunnitelmassa prosessi kuvataan näillä viidellä vaiheella, jotka tässä luvussa 5 ovat alalukuina. Projektisuunnitelma auttaa keskit- tymään projektille asetettuihin tavoitteisiin sekä muistuttamaan mikä olikaan produktin lähtökohta ja tarkoitus. Projektisuunnitelmassa on esitetty myös produktin keskeisimmät tavoitteet.

Ohjeistus suunniteltiin koostuvan aihe-alueista jotka liittyvät hotellissa majoittuvan henki- lön käyttämiin palveluihin ja toimintoihin ja jotka ovat vastuullisen toiminnan näkökulmasta tärkeitä. Näitä ovat vedenkulutus, energiankäyttö, pyyhkeiden ja liinavaatteiden vaihto, kierrätys, kulkuneuvon valinta, paikallisuuden suosiminen. Ohjeistus on rajattu ja suunni- teltu sisältämään neuvoa toiminnoista, joihin voi vaikuttaa vain niillä hotellin alueilla, joilla asiakas pääsee itse liikkumaan. Lisänä tähän, ohjeistuksen sisältö heijastaa hotellin lä- hiympäristöön kulkuneuvon valinnan ja paikallisuuden suosimisen osalta.

Produkti suunniteltiin tehtävän englanninkieliseksi, sillä valtaosa hotellin asiakkaista on ulkomaalaisia. Ohjeistuksen suunniteltu pituus on 7-10 sivua ja noin 15 cm x 20 cm kokoi- nen lehtinen. Ohjeistuksen ollessa 7-10 sivun mittainen, se ei ole liian raskas luettava ja tähän sivumäärään saa mukavasti sovitettua tarvittavat toiminnot sekä tiedot. Rajatessa ohjeistuksen 15cm x 20 cm kokoiseksi, se on helposti kädessä selailtava mutta ei myös- kään liian pienikokoinen, jolloin teksti olisi liian pientä luettavaksi. Hotellin valmiuksien – ne asiat mitä hotelli jo tekee – ja neuvojen esittelyn ohella ohjeistuksen on suunniteltu sisältävän faktoihin perustuvia tietoiskulaatikoita, aina jokaisesta aihealueesta määrältään 1–2 kappaletta. Nämä faktoihin nojaavat tiedot saattavat herättää mielenkiintoa ja yllätty- neisyyttä, ja parhaimmassa tapauksessa halua vaikuttaa ympäristöön omalla toiminnal- laan.

Koska ohjeistuksen sisältö kohdistuu niihin asioihin ja tiloihin, joissa asiakas hotellissa ja sen lähiympäristössä liikkuu, on osa suunnittelua tarkastella hotellin tiloja asiakkaan nä-

kökulmasta, kuin myös tietoutta hotellin lähiympäristön tuntemusta. Jotta tilat voidaan havaita asiakkaan näkökulmasta perusteellisesti, suoritin kyseisten tilojen läpikäynnin, samalla tutkien mitä ympäristövastuullisia toimintoja sekä tietoa ohjeistukseen voidaan koota. Läpikäynnin aikana kaikki tilat ja niiden ominaisuudet olivat jo ennestään tuttuja. Tuttu ympäristö sai kuitenkin kiinnittämään huomiota kaikkiin pienimpiinkin pöytävalaisimiin, ja pohtimaan minkälainen lamppu siinä on käytössä. Ohjeistuksen kannalta merkittäviä tiloja hotellissa ovat hotellihuone kylpyhuoneineen, asiakassauna, ravintola sekä vastaanotto. Hotellin lähiympäristössä merkityksellistä on etäisyys lähimmille julkisen liikenteen pysäkeille ja julkisen liikenteen yhteydet, sekä mitä paikallista lähiympäristö tarjoaa ja kuinka lähellä paikallisia tuotteita tai palveluja voi hyödyntää.

Ohjeistukseen on koottu toimintoja, jotka eivät katso mitään tiettyä tilaa. Kulkuneuvon valinta sekä paikallisuuden suosiminen ovat merkittäviä seikkoja vastuullisen toiminnan kannalta, joten ne tulevat sisältämään oman osionsa ohjeistuksessa, vaikkakin eivät hotellin asiakastiloissa varsinaisesti tapahdukaan. Kulkuneuvon valinta ja paikallisuuden suosiminen, sisällytetään tuotteeseen sillä ne ovat relevantteja ominaisuuksia vastuulliseen matkailuun nähden. Näihin seikkoihin on helppo opastaa henkilökunnan toimesta hotellilta käsin. Tämä myöskin laajentaa tuotteen kokoa, sillä hotellin asiakastiloissa tapahtuvat toiminnot yksinään jättäisivät ohjeistuksen liian suppeaksi.

Ohjeistuksen sisältöä suunniteltiin yhdessä toimeksiantajan edustajan Mikaela Pomrénin sekä Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin hotellipäällikkö Selja Kylliäisen kanssa. Suunnittelun tuloksena ohjeistukseen toivottiin aihepiirien yhteyteen esittelyä siitä, miten hotelli toimii ja jo itsessään tekee LEED-ympäristösertifikaatin myöntämisen eteen. Hotellikiinteistön saneerauksen yhteydessä sertifikaatin hakeminen tiedostettiin jo, ja sen vuoksi kiinteistön rakenteita koskevia päätöksiä tehtiin LEED-sertifikaatin myöntämiseen perustuvalla tavalla. Ohjeistuksen jokainen aihe-alue esittelee näitä ominaisuuksia, mikäli hotelli pyrkii jollain todistettavalla tavalla omassa toiminnassaan edistämään näitä osa-alueita.

Yhteinen mielipide oli myös, että ohjeistus alustetaan johdannolla, jossa kerrotaan miksi kyseinen työ on tehty ja mikä on sen tarkoitus. Johdannossa käy ilmi, että tuote on osa opinnäytetyötä ja jonka tavoite on tuottaa lisäarvoa Hotel Indigo Helsinki-Boulevardille haettavan kansainvälisen LEED-ympäristösertifikaatin arviointiprosessissa. Luonnollisesti LEED esitellään lyhyesti, mutta myös IHG:n oma ympäristötoiminnan mittari Green Engage mainitaan alustuksessa. Johdannossa tuodaan esille ne hyödyt, joita tuote tuottaa sekä pyritään kannustavalla otteella saamaan hotellin asiakkaat toimimaan yhteisen hyvän mukaisesti talkoohengessä.

Kirjallisuudesta kaikkiin kysymyksiin ei löydy vastausta, joten tiedonhankinnan apuna sekä askarruttavien kysymyksien selvittämiseen voitiin hyödyntää ohjaajaani toimeksiantajan puolelta, hotellin omaa henkilökuntaa sekä heidän kontaktejaan.

5.3 Ohjeistuksen rakenne

Produktin rakenne koostuu kannesta ja johdannosta alussa, jonka jälkeen esitellään aihepiirit sivu kerrallaan. Aihepiirejä on viisi erilaista: Energia, Vesi, Kierrätys, Paikallisuus ja Liikenne. Ohjeistuksessa ne ovat kirjoitettu englanniksi Energy, Water, Recycling, Locality sekä Transportation. Jokainen aihepiiri kuvataan yhden sivun pituisena. Nämä viisi aihepiiriä heijastuvat LEED-sertifikaatin osa-alueisiin, joissa arvioidaan rakennuksen ja sen toiminnan energian- ja vedenkäyttöä, kierrätystä ja materiaalivalintoja, paikallisuuden näkymistä sekä rakennuksen sijainnin tarjoamia vaihtoehtoja liikkumiselle. Nämä ovat vahvasti kytköksissä itse ohjeistukseen ja niihin toimintoihin, joissa hotellin majoittuja voi itse ottaa osaa hotellin ympäristötyöhön.

Koska ohjeistusta ei paineta osana tätä opinnäytetyötä, sen visuaalista ilmettä ja ulkoasua ei suunnitella tässä työssä. Lisäksi tarvittavaa taitoa graafiseen suunnitteluun ei itselläni ole, joten silloin kun ohjeistuksen käyttöönotto on ajankohtainen, voidaan sen ulkoasun suunnittelussa hyödyntää ulkopuolista suunnittelijaa. Liitteenä olevaan tuotteeseen on kuitenkin sisällytetty kansi, jossa on esitelty ohjeistuksen mahdollinen nimi Greenlet – A tiny booklet for greener visit sekä Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin sekä IHG:n logot.

Produktin suunniteltu sivumäärä oli 7-10 ja toteutunut sivumäärä on kahdeksan sivua. Itse luvut rakentuvat kolmeen osaan: alustukseen aiheesta ja hotellin ympäristötoimien esittelyyn, neuvojen luettelemiseen sekä Did you know? -tietoiskuikkunaan. Rakenne on näyttävämpi kun se on jaoteltu eri osiin, eikä ainoastaan pitkiin kappaleisiin tekstiä, jolloin se olisi liian raskas silmälle luettavaksi. Rakenne on haluttu pitämään ytimekkäänä, välttämällä liian pitkiä kappaleita ja virkkeitä.

Jokainen aihepiiri alkaa alustuksella, joissa esitellään aihealuetta sen ympäristöllisten vaikutuksien puolesta sekä esitellään ympäristöystävällisiä toimintoja ja rakenteellisia ominaisuuksia, joita hotellissa on ja joita se tarjoaa. Sen tarkoitus on herättää huomio ja tarjota tietoa lukijoille hotellin ympäristövastuullisesta toiminnasta.

Itse ohjeet ja neuvot ympäristövastuullisempaan toimintaan majoituksen aikana on lueteltu ranskalaisin viivoin, aina jokaisen aihepiirin keskiosaan. Luettelomaiseen rakenteeseen päädyttiin sen luoman selkeyden vuoksi, jotka laiskempi lukijakin voi nopeasti lukea läpi. Neuvojen määrä vaihtelee aihepiireittäin.

Aihepiirien loppuun on sijoitettu tietoisuuskalaatikko luoden ytimekkään lopetuksen osioihin. Se on otsikoitu nimellä ”Tiesitkö tämän?”, mikä on ohjeistuksessa englanninkielisessä muodossa eli Did you know?. Tietoisuuskujen tarkoitus on synnyttää lukijassa ajatuksia muun muassa kulutuksen totuudenmukaisuudesta sekä mielenkiintoa siitä, miten yksilönäkin voi vaikuttaa ympäristön hyvinvointiin. Tietoisuuskujen toivotaan herättävän lukijassa mielenkiintoa ja yllättyneisyyttä, sillä usein ihmisten käsitykset oman toiminnan ympäristöllisistä vaikutuksista voidaan nähdä pienenä tai jopa olemattomana. Niiden tarkoitus on luoda ohjeistuksesta elävämpi ja monivivahteisempi, alustuksen ja listattujen neuvojen ohelle.

Kun kaikki viisi aihepiiriä on esitelty, ohjeistuksen päättää yhteenveto oleellisimmista ympäristöllisistä toiminnoista, jotka on kuvattu kaavion muodossa. Kaaviossa kuvataan pystyviivaisesti jokaisen aihepiirin nimi ja kyseisestä aiheesta ne 1-3 tärkeintä toimintoa, jotka itse näin oleellisimmiksi. Tämän yhteenvedon tekeminen oli toimeksiantajan ehdotus, joka lisättiin työhön viimeisenä. Toimeksiantaja ehdotti yhteenvedon lisäämistä sillä oletuksella, että kaikki asiakkaat eivät ole halukkaita lukemaan kokonaista 8-sivuista kokonaisuutta, ja jotta mahdollisimman moni asiakas työllä kuitenkin tavoitettaisiin. Toimeksiantaja toivoi myös, että se olisi maksimissaan A5- kokoinen kooste joko kuvana tai kirjoitettuna.

5.4 Sisällön laatiminen

Materiaali joka on ohjeistukseen koottu, on yhdistelmä hotellin asiantuntevan henkilökunnan tarjoamaa tietoa, omaa tietouttani sekä lähdekirjallisuutta. Produkti alkaa johdannolla, jossa kerrotaan miksi työ on tehty ja mitä sillä halutaan sanoa. Sen sävy on kannustava ja vastuullisiin valintoihin rohkaiseva. Johdanto ei sisällä mitään lähdeperäistä tietoa, mutta maininta Green Engage-työkalusta piti sisällään taustatiedon hahmottamista itse Green Engage-verkkojärjestelmässä. Jotta se oli mahdollista, sain hotellipäälliköltämme Selja Kylliäiseltä lukuoikeuden kyseiselle sivustolle. Green Engage-työkalun käyttäminen hotellin toiminnassa ei näy asiakkaille, mutta joka on hotellin ympäristöllisessä vaikuttamisessa mukana aktiivisesti, haluttiin sen käyttäminen siksi tuoda esiin ohjeistuksen johdannossa.

Ohjeistuksen sisältämän materiaalin eli tiedon kokoamisen alkuvaiheita oli, kun lähteeksi löytyi kattava ja tärkeitä näkökulmia vastuullisesta matkailusta kertova Vastuullisen mat-

kailijan käsikirja. Kirja on Heidi Kalmarin sekä Kati Kelolan (2009) kirjoittama, ja se on kirjoitettu alan tutkijoille ja asiantuntijoille tehtyjen haastattelujen pohjalta. Kirja avaa laajasti matkailun tuottamia keskeisiä epäkohtia jotka liittyvät vastuullisuuteen sekä tarjoaa runsaasti käytännön ohjeita matkailijalle niin ennen matkalle lähtöä, kuin itse kohteessa. Kirjan anti liittyy vahvasti tämän ohjeistuksen aihepiireihin, joten siksi tätä kirjaa hyödynnettiin ohjeistuksen tiedonlähteenä. Vaikkakin kirja perustuu matkailuun kokonaisvaltaisesti, sisältää se muun muassa oman osionsa majoitukseen liittyvissä vastuullisissa valinnoissa. Koska ohjeistus liittyy pääosin hotellissa tapahtuvaan toimintaan, erityisesti siksi tätä osaa kirjasta hyödynnettiin ohjeistuksen kokoamisessa.

Aihealueet kuten energian- ja vedenkulutus sekä jätteenhallinta ovat ympäristövastuun osa-alueita joiden kulutuksesta aiheutuu ympäristöongelmia. Tämä tulisi olla jokaisen perustietoutteen kuuluva asia. Moni ohjeistuksen aihealue on siis jo tiedostettu liittyväksi kyseiseen produktiin, mutta esimerkiksi energiankulutukseen liittyvät ja ohjeistukseen sisällytetyt vinkit katsotaan täysin opituiksi vasta kirjallisuudesta etsittyjen materiaalien avulla taikka haastatteleamalla hotellin omaa henkilökuntaa. Vaikkakin itsestäänselvyyksiltä kuulostavat aihealueet ohjeistuksesta löydetäänkin, itsessään se mitä ohjeita voitiin työssä luetella, selvitettiin lähteitä käyttämällä. Tähän liittyi vahvasti tilojen ja niiden ominaisuuksien perusteellinen kartoitus.

Ohjeistusta aloittaessa aihepiirit jaettiin aiemmin mainitsemaani viiteen eri lukuun. Ohjeistusta työstettiin aihepiiri kerrallaan. Tiedon keruussa on hyödynnetty muun muassa tiedotetta, joka julkaistiin syyskuussa 2015 hotellin verkkosivulla. Tiedote koskee Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin saavuttamaa Gold-tason LEED-sertifikaattia, jonka se ansaitsi heinäkuussa 2015. Kyseessä oli New Construction-kategorian BD + C -järjestelmää noudatettu sertifikaatti, mikä koskee uuden hotellikiinteistön rakenteellisia ratkaisuja. Tiedotteessa mainitaan kunnostuksen aikaiset, keskeisimmät rakenteelliset ratkaisut, jotka huomioitiin LEED BC + D-sertifikaatin arvioinnissa. (Hotel Indigo Helsinki - Boulevard 2015) Kyseiset rakenteelliset tekijät olivat jossain määrin tiedossani jo ennen tiedotteen lukemista. Tiedotetta hyödynnettiin lisätiedon saavuttamisen sekä kyseessä olevien ominaisuuksien oikeanlaisen ilmaisutavan valossa.

Tärkeä osa relevantin tiedon sisällyttämisessä ohjeistukseen, oli hotellin oman henkilökunnan tarjoama tieto esimerkiksi hotellin kulutusmuodoista sekä toimintatavoista. Luotettavan tiedon saamiseksi haastateltiin hotellin toimeksiantajan edustajaa Mikaela Pomrénia ja huoltopäällikkö Tarmo Astikaista. Lisäksi pyysin Hotel Indigo Helsinki-Boulevardin käyttämän hotellitekstiilipalvelun edustajalta selvitystä hotellin tuottamista pesulaan tulleista

tekstiilimääristä. Kun kyseessä on yksityiskohtainen ja tiettyyn kiinteistöön kohdistuva produkti, tiedon täytyy olla tarkkaa.

Toimeksiantajan kanssa käydyn suunnittelun pohjalta haluttiin ohjeistukseen sisällyttää tietoa mitä hotellissa jo tehdään ympäristövastuun eteen. Tämä on teema, joka kantaa produktin alusta loppuun. Produktissa esitellään näitä ominaisuuksia ja toimintoja, joita hotelliin on joko rakennettu tai jonka mukaan toimitaan. Tällä haluttiin tuoda esille hotellin LEED-sertifikaattiin tähtäävä ympäristövastuullinen toiminta. Tätä oleellista tietoa varten haastateltiin toimeksiantajan edustajaa Mikaela Pomrénia sähköpostin välityksellä. Hän toimi hotellin remontointivaiheessa vuosina 2014-2015 projektipäällikkönä ja hotellin avautuessa maaliskuussa 2015 Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin hotellipäällikkönä. Pomrén kertoi hotellin valmiuksista niitä, jotka ovat LEED:in kannalta oleellisia. Suuri osa näistä toiminnoista sovitettiin ohjeistukseen. Näitä ovat maininnat kaukolämmityksestä ja –jäähdytyksestä, valaistuksesta, vedenkulutuksen rajaavista kalusteista. Hänen mukaan siivousmenetelmistä mikroliinon käyttö on myös merkittävä toiminto, jolloin mikroliinon käyttö korvaa vedenkäytön siivouksessa. Lisäksi hyödylliseksi katsottiin hotellin asiakkaiden käyttöön tarkoitetut polkupyörät, sekä sähköautojen latauspiste. (Pomrén 16.2.2016.) Pomrénin tietotaso hotellista rakennuksena sekä sen toiminnasta on hyvin korkea, joten hänen tarjoamansa tiedot olivat hyvin ratkaisevia ohjeistuksen sisällön kannalta.

Ohjeistusta varten haastateltiin hotellin huoltopäällikkö Tarmo Astikaista. Astikaista haastateltiin hänen ammatillisen näkemyksen vuoksi sekä kiinteistön ollessa hänelle erittäin tuttu. Astikaista haastatteleamalla saatiin arvokasta tietoa muun muassa valaistuksen, vedenkulutuksen ja kierrätyksen suhteen. Tarkoituksena oli selvittää häneltä seikkoja, jotka mieltäytyivät minua siinä mielessä, sisällytänkö ne ohjeistukseen vai en. Hänen avulla sain selvitettyä mikä on merkityksellistä vastuullisuuden toiminnan valossa. Valaistus on osa hotellin energiankulutusta ja Astikaisen mukaan Hotel Indigossa valaistus toimii joko LED-lampuilla tai energiansäästölampeilla. Tarkentavaa tietoa antoi Mikaela Pomrén (21.3.2016), joka kertoi että hotellin valaistuksesta 90 % on LED-valoja. Vähäisen energiakulutuksensa ansiosta LED- ja energiansäästölamput ovat hyöty jo LEED-arvioinnissa, mutta Astikaisen mukaan ohjeistuksessa voidaan silti kehottaa asiakkaita hillitsemään valaistuksen määrää huoneessa. Astikaiselta sain lisäksi arvion portaiden käytön olevan suotavampaa hissien sijaan sekä tiedon hotellin kierrättämisestä vaarallisista jätteistä kuten käytetyistä paristoista, lamput ja loisteputkista, joita hotellissa on käytössä kuitenkin vähän. (Astikainen 25.1.2016.)

Hotel Indigo Helsinki-Boulevardin käyttämän hotellitekstiilipalvelun, Comforta Oy:n edustajalta saatiin hotelli kiinteistöä koskevia lukuja pesulaan viedyistä tekstiilimääristä. Häneltä sain tilaston kaikista vuoden 2015 pesulaan tuoduista tekstiileistä tuotteittain eriteltynä sekä minkä verran energiaa ja vettä pesuun on kulunut. Tätä tietoa hyödynnettiin yhtenä ohjeistuksen tietoisena Water-aihepiirissä.

Ohjeistuksen tarjoama informaatio on suurin osin lähdeperäistä, kuten jo mainittua Kalmarin ja Kelolan Vastuullisen matkailijan käsikirja-teosta on hyödynnetty paljon. Tarkentaakseen miten tätä teosta on hyödynnetty, on osa teoksen käsittelemistä aihepiireistä hyödynnetty tässä produktissa käyttäen niitä raameina kuten sähkön- ja vedenkulutus, kierrätyshämmömahdollisuudet ja paikallisuuden suosiminen. Monet teoksessa ilmenevät neuvot ovat hyvin yleisiä, joita voi toteuttaa missä tahansa matkustaessa. Tähän työhön niitä on sisällytetty, mutta osittain muokattu ja jalostettu Hotel Indigo Helsinki – Boulevardiin soveltavaksi. Monin osin produktin materiaali on kirjoitettu myös oman tietopohjani perusteella.

5.5 Viimeistely

Produktin työstämisen viimeisiä vaiheita oli ohjeistuksen lähettäminen toimeksiantajalle testiluettavaksi ja samalla arvioitavaksi. Produktin kielellinen ilmaisu tarkistettiin myös, josta kerrotaan omassa alaluvussa.

5.5.1 Toimeksiantajan testiluku ja arvio

Opinnäytetyö lähetettiin toimeksiantajan edustajalle Mikaela Pomrénille luettavaksi ja arvioitavaksi. Pomrén luki opinnäytetyön kokonaisuudessaan läpi, ja antoi parannusehdotuksia sekä tietoperustaan, empiiriseen osaan, että ohjeistukseen. Palaute tietoperustasta keskittyi siihen, mitkä kohdat oli hyvin ilmaistu sekä mainintoihin siitä, mitä kannattaa lisätä tekstin tukemiseksi. Empiirisessä osassa Pomrén mainitsi tiedon oikeaoppisuudesta ja toistosta. Itse ohjeistuksen parannukset liittyivät informaation oikeellisuuteen sekä mitä ohjeistukseen kannattaisi lisätä. Esimerkkinä se, että hotellissa ei ole käytössä aurinkopaneeleja vaan jäähdytys/lämmitysyksikkö, sekä mainitsemisen arvoinen seikka olisi ikkunoiden pitäminen kiinni ilmastoinnin ollessa päällä.

Parannusehdotuksena Pomrén ilmoitti myös yhteenvedon tekemistä niistä ohjeistuksessa mainituista toimista, jotka ovat tärkeimpiä ja joilla on merkittävin ympäristöllinen vaikutus. Pomrén mainitsi, että yhteenvedo olisi tarpeellinen siksi, että kaikki eivät lue 8-sivuista ohjeistusta, joten lyhyestä yhteenvedosta selviäisi nopealla silmäyksellä ne tehokkaimmat neuvot. Työn tarkoituksena on kuitenkin tavoittaa mahdollisimman monen asiakkaan

huomio. Ehdotuksesta olin samaa mieltä, joten tein yhteenvedon ohjeistuksen loppuun, jossa käytin apuna kaaviota, jotta se olisi visuaalisesti miellyttävämpi. Käytin siinä samaa otsikointia kuin ohjeistuksen aihepiirit ovat ja jokaisen otsikon kohdalla mainitsin 1-3 mielestäni ympäristöllisesti tärkeintä neuvoa.

Suuritöisiä muutoksia toimeksiantajan puolelta työ ei vaatinut. Mainitut parannusehdotukset olivat hyviä ja korjasin työtä ehdotusten perusteella, joista suuritöisin oli edellä mainitun yhteenvedon tekeminen ohjeistuksen loppuun sekä lisäkommentit johdantoon.

Toimeksiantajan arvio valmiista työstä on hyvin myönteinen. Ohjeistus koetaan hyödylliseksi, ja hyödynnettävyys näkyisi niin LEED-sertifikaattia haettaessa, kuin hotellin jokapäiväisessä toiminnassakin. Toimeksiantajalla oli antaa hyviä jatkoehdotuksia, miten ohjeistusta voisi hyödyntää jo mahdollisimman pian. Nämä on kuvattu luvussa 6.1, jossa esitellään jatko- ja kehitysehdotuksia opinnäytetyölle. Toimeksiantajan mielestä työ on onnistunut ja vastaa odotuksia. Onnistuneisuutta kuvataan siten, että työ käsittelee niitä asioita, joilla asiakas voi vaikuttaa lopputulokseen, jota haluttiin tällä työllä tavoitella. Työ vastaa odotuksia, vaikka toimeksiantaja olikin odottanut, että ohjeistuksen ulkonäköä olisi myös suunniteltu. Päätökseni oli olla suunnittelematta visuaalista ilmettä, sillä ohjeistusta ei tulla vielä painamaan ja ulkoasun suunnitteluun eivät omat taitoni olisi täysin riittäneet ilman asiantuntijan apua. Toimeksiantaja ymmärsi kuitenkin, miksi ohjeistuksen ulkoasua ei sen erikoisemmin suunniteltu.

5.5.2 Produktin kielen tarkistus

Ohjeistuksen kielen tarkistaminen oli osa viimeistelyvaihetta. Produktin ollessa englanninkielinen halusin tarkistuttaa kielen oikeaoppisuuden, sillä englanti ei ole oma äidinkieleni. Pyysin englanninkielen lehtoria Kristiina Huffia oikolukemaan produktin, ja hän suostui siihen mielellään. Hänen oikolukunsa auttoi havaitsemaan kielelliset virheet ja hiomaan ohjeistuksen kielen oikeaoppiseen muotoonsa.

Toimeksiantajan arviointi kesti odotettua pidempään, mikä vaikutti siihen, että lähetin Huffille työstä version, jota ei oltu vielä muokattu toimeksiantajan ehdotusten perusteella. Mikäli toimeksiantajan palautetta olisi odotettu ja tehty muutokset palautteen pohjalta, aikataulusta olisi viivästyttävä. Vaikka ohjeistuksen viimeisteltyä versiota ei kielellisesti ole kokonaan tarkistettu, koen, että se ei vaikuta työn hyödyllisyyteen, sillä ohjeistukseen tehdyt muutokset toimeksiantajan arvion perusteella eivät olleet niin merkittäviä.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli helppolukuisen ja kannustavan ohjeistuksen luominen hotellin majoittujille, sekä työn pohjalta menestyminen LEED-sertifikaatin Suunnittelun innovaatiot-kategoriassa. Tarkastellessa ensimmäiseksi mainittua tavoitetta, voidaan sanoa sen onnistuneen sekä omasta, että toimeksiantajan mielestä. Produktin sävy on hyvin kannustava sekä sen sisältämä teksti sopivan rentoa ja helppolukuista. Helppolukuisuutta voidaan perustella päälukujen jakamisella kolmeen eri osaan, jolloin sen rakenne on ilmava eikä näin liian raskas luettavaksi. Kannustavuus näkyy sekä annettujen neuvojen muodossa, että hotellin omien ympäristöllisten toimien esittelyllä, jolla halutaan luoda yhteisen tekemisen tunnetta myös majoittujissa. Lisäksi ohjeistuksen johdannossa esitellään ne syyt miksi ohjeistus on tehty ja rohkaistaan vahvasti ”kantamaan oma kortensa kekoon”.

Työskentelyprosessin aikana tullut uutinen LEED-sertifikaatin hakemisen siirtymisestä myöhemmälle ajankohdalle vaikutti omalla tavallaan opinnäytetyön kulkuun. Aihe säilyi ennallaan ja työtä edistin samaan tapaan kuin ennen muutosta. Projektisuunnitelmassa (katso Liite 1.) kuvatun työskentelyprosessin mukaan ohjeistus oli tarkoitus painattaa kirjaseksi, mutta muutos vaikutti siihen, että painettua versiota ei tehty. Lisäksi suunnitelmassa mainittiin rakenteen ja ulkoasun suunnittelu ja toteutus-vaihe, jonka ulkoasun suunnittelun ja toteutuksen vaiheet jäivät kokonaan pois. Syynä tähän oli, että työn ulkoasua olisi ollut turha suunnitella, koska työtä ei osana tätä prosessia julkaistaisi. Lisäksi ulkoasun suunnitteluun olisi tarvittu ulkopuolisen asiantuntijan apua. LEED-hakuprosessin keskeytyminen vaikutti toisen produktille asetetun, projektisuunnitelmassa mainitun tavoitteen täyttymisessä. Täyden pistemäärän saavuttaminen Suunnittelun innovaatiot – kategoriassa oli yksi tavoite, mikä muutoksen myötä jää nähtäväksi sitten, kun LEED-sertifikaattia Hotel Indigo Helsinki – Boulevardille päätetään myöhemmin hakea.

Heijastaessa projektisuunnitelmaan, saavutettu tuotos on kuitenkin monin osin sen näköinen, mitä projektisuunnitelmassa kuvattiin. Suunnitelmassa sanotaan, että ohjeistukseen kootaan ne mahdolliset keinot, joiden avulla majoittuja voi sekä hotellin asiakasympäristössä, että lähialueella tehdä ympäristöystävällisempiä valintoja. Koen, että omien ja hotellin henkilökunnan tietojen sekä lähdekirjallisuuden avulla, ohjeistukseen on saatu kootua tärkeimmät ympäristövastuulliset toiminnot. On olemassa mahdollisuus siihen, että valmis työ ei sisällä täysin kaikkia niitä ympäristötekoja, jotka olisivat mahdollisia tehdä. Tämä johtuu siitä, että oma henkilökohtainen tietous, sekä asiantuntijatietous eroaa toisistaan ja ne ovat eritasoisia. Tämä johtaa arviointiin työn luotettavuudesta. Koen ohjeistuksen luotettavuustason korkeaksi, sillä siihen kokoamani sisältö koostuu monin osin asian-

tuntijoiden lausunnoista, sekä hotellin puolelta, että käyttämäni lähdekirjallisuuden puolelta. Tosiasia on, että minä työn tekijänä olen päättänyt itsenäisesti, mitä ohjeistuksessa tuodaan esille. Ohjeistusta tehdessä mietin, millä ohjeistuksen tarjoamalla neuvolla on ympäristövastuullista arvoa. Koin, että monet ohjeistuksen neuvot ovat helposti pääteltävissä jo ilman ohjeistusta, joten myös sen puolesta tiedot ovat luotettavia.

LEED-haun muutoksesta huolimatta koen opinnäytetyön aiheen ja itse produktin olevan tärkeä ja hyödyllinen. Vaikka produktin välitöntä hyötyä LEED:in kannalta emme voikaan nähdä, katsotaan sen arvo LEED:in hakemissa myös tuonnempana. Silloin sen tuottama arvo LEED-sertifikaatin haussa nähdään Suunnittelun innovaatiot-kategorian arvioinnissa. Tämän kategorian tarkoitus on arvioida rakennuksen innovatiivinen ympäristöajattelu sekä rakennukselle kehitetyt työkalut, jotka on suunniteltu edistämään kestävyyttä. Innovaatiokategoria onkin kategorioista yksi täysin vapaaehtoinen, jonka voi jättää LEED:ia hakiessa huomioimatta niin halutessaan. Hotellin hakiessa toiseksi korkeinta eli kultaista LEED:ia pistemäärän tulee olla vähintään 60 pistettä. Tavoitteen ollessa korkea, kaikki mahdolliset pisteitä kerryttävät osat on tärkeä huomioida, joten produktin hyödynnettävyys on mahdollinen juurikin tämän kategorian osalta. Se voi enintään tuottaa viisi pistettä, mikä on myös täysi määrä.

Koen produktin olevan tärkeä ja ajankohtainen myös sen ympäristöajattelun kannalta. Pienetkin ponnistelut ympäristön sekä koko maapallon hyväksi ovat kannattavia. Tämä oli myös yksi tarkoitus ohjeistuksen taustalla. Muutokset niin maailman ilmastossa kuin luonnonvaroissa ovat selkeä uhka, ja tämä tulisi kaikkien tiedostaa sekä oman kykynsä mukaan hillitä kulutusmuotojaan omassa toiminnassaan. Tätä halusimme yhdessä toimeksiantajan kanssa korostaa, esitellessäni ohjeistuksen tarkoitusta produktin Johdanto-osiossa. Kokoamani ohjeistus on siis ikään kuin väline viestiä tästä huolesta, toivoen sen herättävän myös ajatuksia ympäristön hyvinvoinnista sekä omasta vaikuttamisesta sen eteen.

Opinnäytetyön työstämisprosessi piti sisällään monia vaiheita ja paljon suunnittelua ja keskustelua. Työskentely alkoi syyskuussa 2015 ja sen jälkeen opinnäytetyötä on työstetty tasaiseen tahtiin, ilman liiallista kiirettä. Sisällys, joka suunniteltiin ensimmäiseksi, oli järkevänkuuloinen heti alussa ja sen pohjalta oli hyvä lähteä etsimään lähdekirjallisuutta ja tuottamaan tekstiä. Sisällystä muutettiin vain vähän matkan varrella. Tietoperustaa koottiin luku luvulta, monipuolisiin, sekä suomen- että englanninkielisiin lähteisiin perustuen. Asiatyhteys itse produktiin on tärkeä näkyä tietoperustassa, jossa mielestäni onnistuin hyvin. Produktin työstäminen oli selkeästi mieluisampi vaihe tätä työtä tehdessä. Produktin sain

kokoon melko nopeasti, ja sitä hiottiin ohjaajan ja toimeksiantajan palautteen pohjalta. Apua ohjeistuksen työstämiseen oli helppoa saada sekä toimeksiantajan, että oman ohjaajan toimesta.

6.1 Jatko toimi- ja kehitysehdotukset

Jatkoa ajatellen, ohjeistusta on syytä päivittää säännöllisesti. Etenkin kun ja jos O+M LEED hotellille myönnetään, on esimerkiksi työn johdannossa kappale, jossa puhutaan LEED:in hakemisesta, mikä olisi silloin väite joka ei pidä paikkaansa. Mikäli johonkin ohjeistuksessa esitettyyn toimintaan tai ominaisuuksiin tulee muutoksia, pitäisi päivitys näkyä myös ohjeistuksessa. Uskon kuitenkin, että ohjeistus kestää aikaa, ja että sellaisia suuria muutoksia hotellin toimintoihin ei tule jotka vaikuttaisivat siihen, että ohjeistusta tulisi päivittää. Monet ohjeistuksen lukijalle suunnatut neuvot ovat hyvin yleisiä neuvoja vastuullisuuteen nähden. Mutta jos esimerkiksi Pelago-pyöriä ei enää lainattaisikaan asiakkaille ilmaiseksi käyttöön, tieto ohjeistuksessa ei olisi enää relevanttia ja se vaatisi joko ohjeistuksen poistamista huoneista tai sen päivittämistä uudistuksen mukaiseksi. Totean siis, että ohjeistusta koskevien muutosten tullessa, muutos tulisi näkyä myös ohjeistuksessa päivitettyinä.

Tulevaisuudessa ohjeistus voisi olla myös suomenkielinen, hotellin suomalaisten vieraiden osuuden ollessa n. 25 %. Hotellin suomalainen asiakaskunta on eri-ikäistä ja uskon, että suurin osa heistä osaa englantia hyvin. Kysymys onkin, kannustaako englanninkielinen teksti majoittujia aukaisemaan ja lukemaan ohjeistuksen. Riskinä voi olla, että se ei kiinnosta niin paljoa kun sitä ei ole kirjoitettu omalla äidinkielellä vaikka ollaan suomalaisessa hotellissa. Siksi suomenkielinen versio siitä on kehitysehdotuksenani.

Jatkoehdotukseni on myös itse ohjeistuksen lukijan kokemuksen ja mielipiteen tutkiminen ja selvitys siitä ovatko majoittajat noteeranneet ohjeistusta millään tavalla. Tämä voisi tapahtua tulevaisuudessa joko kyselyllä, tai suoraan heiltä kysymällä esimerkiksi vieraiden huoneen luovutuksen yhteydessä. Tämä auttaisi selvittämään onko ohjeistuksen olemassaolo tarpeeksi hyödyllinen ja kannattaako sitä jatkossa päivittää.

Produkti jäädessä sähköiseksi versioksi, on oleellista tietää mitä kautta ohjeistukseen voi päästä käsiksi sitten kun sitä tarvitaan. Valmis ohjeistus voidaan tallentaa esimerkiksi hotellin käytössä olevalle kiintoasemalle. Lisäksi ohjeistuksen voisi tallentaa Restel Oy:n sisäiseen Intranettiin, ja sieltä löytyvän Vastuullisuus-kategorian tiedostoksi. Restel Oy on ravintola- ja hotellialan iso toimija ja se operoi 45 hotellia Suomessa. Tulevaisuudessa ohjeistusta pystyisi hyödyntämään muutkin Restelin operoimat hotellyksiköt.

Sain toimeksiantajalta jatkoehdotuksia, joilla ohjeistus taikka sen loppuun sijoitettu yhteenveto saataisiin asiakkaiden näkyville mahdollisimman pian. Koska ohjeistusta ei ainaakaan vielä paineta, se voitaisiin laittaa esille hotellihuoneiden televisioon ja sen info-kanavalle, joka automaattisesti tulee päälle, kun hotellin asiakas kirjataan sisään. Lisäksi ohjeistuksen yhteenveto olisi helppo saada asiakkaiden näkyville esimerkiksi huoneen pieneen vitriiniin tai kehykseen pöydälle, taikka kampanjaluontoisesti sisäänkirjautumisen yhteydessä asiakkaalle mukaan annettavaksi.

6.2 Oma oppiminen

Opinnäytetyöprosessin tässä vaiheessa raskain työ on jo tehty. Prosessi on ollut pitkä ja ajoittain on syntynyt epävarmuuden tunnetta työn onnistumisesta. Opinnäytetyön tekemiseen otin aikani ja koen, ettei prosessi kuitenkaan liian kuluttava ole ollut. Tämän työn tekeminen on ollut kasvun paikka niin matkailualan opiskelijana kuin ammattilaisena. Aiheena ohjeistuksen laatiminen kuulosti jännittävältä ja sopivan haastavalta. Kun päätimme yhdessä toimeksiantajan kanssa, että ohjeistus koskee ympäristövastuullista toimintaa, olin enemmän kuin tyytyväinen, sillä vastuullisuuskysymykset ohjaavat paljon myös omaa toimintaani ja valintojani elämässä. Olin hyvin mielissäni, että pystyin näinkin ison projektin tekemään aiheesta jolla on itselleni suuri arvo, ja että se kohdistuu omalle työpaikalleni.

Prosessin alussa tutustuessani kirjallisuuteen matkailu- ja hotellialan vaikutuksista ympäristöön, sain huomata, miten paljon siitä kirjoitetaankaan. Aihe on hyvin laaja ja monikäsitteinen, mikä avarsi katsettani paljon. Opin yritysvastuun olevan merkityksellistä, jopa ehdotonta liiketoiminnalle. Koen, että ympäristövastuu on hotellialalla ensisijaisesti tärkein yritysvastuun alue joka vaatii huomiota, sillä majoitusliiketoiminta on luonteeltaan hyvin kuluttavaa. Alan ollessa alati kasvava, koen tämän aiheen äärimmäisen tärkeäksi ja siksi ei ainoastaan alan toimijoita vaan myös itse matkailijoita on myös syytä valistaa enemmän.

Tämän opinnäytetyön tekeminen on ollut pitkäkestoisin projekti, mitä olen itse henkilökohtaisesti tehnyt. Sen työstäminen oli täysin uusi kokemus ja asiakokonaisuuksien hallinta oli koetuksella. Sain työn valmiiksi suunnitellussa ajassa, vaikka työskentely olisi voinut toisinaan olla myös tehokkaampaa. Aloittaessani tiesin, että työn tekemiseen tarvitsisin riittävästi aikaa, sillä tunsin hitaan työskentelytapani kouluprojekteissa ja pitkiä esseitä tehdessä ja sen, että ahdistuisin nopeasti töiden kasautuessa ja aikarajojen häämöttäessä. Opinnäytetyön tekemisen ohessa tein normaaliin tapaan hieman töitä, mutta en ha-

lunnut työn teolla viedä liikaa aikaa opinnäytetyön tekemiseltä. Koen sovittaneeni aikani onnistuneesti näiden kahden välillä, mutta myöskin vapaa-ajan kesken.

Opin paljon myös omista työskentelytavoistani. Työtä aloittaessa ei olisi voinut olla tietoa siitä, mitä vaiheita työn eteneminen pitää sisällään. Hyvän ja järkevän sisällysluettelon avulla pääsin hyvään alkuun, mutta koen, että tietoperustan työstämiseen käytin liikaa aikaa ja ajastusta. Loppujen lopuksi tietoperustasta karsiutui monia osia pois, jotka eivät asiayhteyteen sopineetkaan ja olivat suorastaan turhia sisällön kannalta. Koen myös, että ohjeistuksen suunnitteluvaiheessa olisi ollut hyvä tavata toimeksiantajan kanssa useammin. Kommunikointi oli pääasiassa sähköpostin välityksellä, ja tapaaminen jos toinenkin olisi ollut antoisampaa molempien toiveiden kannalta. Se, että tapaamisia ei niin usein ollut johtui siitä, että en itse kokenut näihin tarvetta silloin, vaan sain tarvitsemiini kysymyksiini vastaukset joko hotellin henkilökunnan toimesta tai sähköpostin välityksellä Mikaelalta.

Ohjeistuksen hyödyllisyys näkyy silloin, mikäli se katsotaan sopivaksi julkaistavaksi ja tarpeelliseksi tuoda majoittujien nähtäväksi hotellin huoneisiin. Ohjeistuksen koen olevan hyödyllinen ja arvokas ympäristön kannalta, sillä pienilläkin vastuullisilla teoilla on merkitystä. Hotel Indigo Helsinki – Boulevardin näen hyötyvän työstä asiakastyytyväisyyden näkökulmasta sekä myös kilpailuetuna. Kun LEED-sertifikaattia tullaan hakemaan, tuo ohjeistus oman painoarvonsa sertifikaatin myöntämisessä. Mahdollisesti jo kahden vuoden sisällä hyöty voidaan nähdä hotellissa myös taloudellisesti. Pienentyneet kulutus merkitsee pienentyneitä kustannuksia.

Työ on yleispätevä ja sopii muokattuna myös muihin hotellikiinteistöihin käytettäväksi. Sen hyödyllisyyden näen majoitusalan ympäristövalveutuneisuuden saralla kasvattavana tekijänä. Kilpailu alalla on kovaa, ja näen, että vastuullisessa toiminnassa halutaan pysyä kilpailijoista edellä. Moni pääkaupunkiseudun hotelli on saavuttanut jonkinlaisen ympäristömerkin, mikä on kuluttajille näkyvä ympäristövastuullisen toiminnan tunnus. Majoittujille suunnattua ohjeistusta en tiedä pääkaupunkiseudun hotelleilla olevan käytössä, joten koen sen uutuusarvon olevan merkittävä.

Lähteet

Astikainen, T. 25.1.2016. Huoltopäällikkö. Hotel Indigo Helsinki – Boulevard. Haastattelu. Helsinki.

Barrow, C. J. 2006. Environmental Management for Sustainable Development. Teoksessa Gössling, S., Hall, C. M. & Scott, D. 2015. Tourism and Water. Channel View Publications. Bristol.

Bärlund, A. & Perko, S. 2013. Kestävä johtajuus. Talentum. Helsinki.

Comforta Oy. 18.1.2016. Palveluvastaava. Comforta Oy. Sähköposti.

EarthCheck global data base. Teoksessa EarthCheck Research Institute. 2013. White Paper on Tourism and Water. s. 23. Luettavissa:

http://www.sustainabletourisonline.com/awms/Upload/PORTAL%20MICROSITES/YEAR%20OF%20WATER/EarthCheck_Water_2013.pdf- Luettu: 7.1.2016.

EarthCheck Research Institute. 2013. White Paper on Tourism and Water. Luettavissa:

http://www.sustainabletourisonline.com/awms/Upload/PORTAL%20MICROSITES/YEAR%20OF%20WATER/EarthCheck_Water_2013.pdf- Luettu: 7.1.2016.

EDU.fi. 2013. Tuotteita ekotehokkaasti. Luettavissa:

http://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/aihekokonaisuudet/kestava_kehitys/teemoja/ymparistotietoiseksi_kuluttajaksi/tuotteita_ekotehokkaasti. Luettu: 14.1.2016.

EEA. European Environment Agency. 2014. Environmental topics.Climate change. Luettavissa: <http://www.eea.europa.eu/themes/climate/intro>. Luettu: 27.10.2015.

Ekokompassi a. Mikä Ekokompassi?. Luettavissa: <http://www.ekokompassi.fi/mika-ekokompassi/>. Luettu: 13.3.2016.

Ekokompassi b. Yritykset. Luettavissa: <http://www.ekokompassi.fi/yritykset/auditoidut-yritykset/>. Luettu 13.3.2016.

Ekokompassi . UKK. Luettavissa: <http://www.ekokompassi.fi/yritykset/ukk/>. Luettu: 5.1.2016.

Energiateollisuus. Kaukolämmitys. Luettavissa: <http://energia.fi/koti-ja-lammitys/kaukolammitys>. Luettu: 22.3.2016.

Environment and Ecology. 2015. The Leadership in Energy and Environmental Design. Luettavissa: <http://environment-ecology.com/environment-and-architecture/81-the-leadership-in-energy-and-environmental-design-lead-.html>. Luettu: 23.11.2015.

E Source. 2006. Commercial Energy Advisor. Teoksessa MBASkool. 2013. Hotels Go Green via Smart Computing. Luettavissa: <http://www.mbaskool.com/business-articles/operations/8655-hotels-go-green-via-smart-computing.html>. Luettu: 9.2.2016.

Fact Slides. 2013-2016. Recycling facts – 21 facts about recycling. Luettavissa: <http://www.factslices.com/s-Recycling>. Luettu: 17.3.2016.

Ferrell, O.C., Fraedrich, J. & Ferrell, L. 2011. Business Ethics: Ethical Decision making & Cases. 11. uudistettu painos. Nelson Education, Ltd. Canada. Luettavissa: <https://books.google.fi/books?id=s11jqoMRW7gC&printsec=frontcover&dq=Business+Ethics:+Ethical+Decision+Making+and+Cases&hl=fi&sa=X&ved=0CCcQ6AEwAWoVChMIwPH2op6cyAIVBRcsCh1xLg3J#v=onepage&q=economic%20responsibilities&f=false>. Luettu: 29.9.2015.

Green Key Finland a. Green Key-kohteet. Luettavissa: <http://greenkey.fi/green-key-hotellit/>. Luettu: 1.12.2015.

Green Key Finland b. Haku ja hinnat. Luettavissa: <http://greenkey.fi/haku-ohjeet/>. Luettu: 13.3.2016.

Greenwashing Index. 2015. About Greenwashing. What is Greenwashing? Luettavissa: <http://www.greenwashingindex.com/about-greenwashing/#what>. Luettu: 5.10.2015.

Gössling, S., Hall, C. M. & Scott, D. 2015. Tourism and Water. Channel View Publications. Bristol.

Hanikka, K., Korpela, P., Mähönen, A. & Nyman, C. 2007. Yrityksen yhteiskuntavastuu ja sosiaalinen yritystoiminta - Kestävää työllisyyttä sosiaalisissa yrityksissä-projekti. Luettavissa: http://www.vates.fi/media/tyollistamisen_ammattilaiset/kirjat/yrityksen-yhteiskuntavastuu.pdf. Luettu: 18.9.2015.

Harris, T. & Fenlon, W. HowStuffWorks. How Light Emitting Diodes Work. Luettavissa: <http://electronics.howstuffworks.com/led.htm>. Luettu: 16.3.2016.

Hawkins, R. & Bohdanowicz, P. 2012. Responsible Hospitality: Theory and Practice. Goodfellow Publishers Limited. Oxford.

Holme, L. & Watts, R. Corporate Social Responsibility. Luettavissa: <http://megamindservices.in/pdfs/CORPORATE%20SOCIAL%20RESPONSIBILITY.pdf>. Luettu: 24.9.2015.

Hotel Energy Solutions. 2011. Analysis on Energy Use by European Hotels: Online Survey and Desk Research. Hotel Energy Solutions project publications. Luettavissa: <http://hes.unwto.org/sites/all/files/docpdf/analysisonenergyusebyeuropeanhotelsonlinesurveyanddeskresearch2382011-1.pdf>. Luettu: 15.1.2016.

Hotel Indigo Helsinki – Boulevard 2015. Kultatason LEED-sertifikaatti ensimmäisenä hotellina Suomessa. Luettavissa : <http://helsinki-boulevard.hotelindigo.com/ajankohtaista/kultatason-leed-sertifikaatti-ensimmaisena-hotellina-suomessa>. Luettu: 1.3.2016.

IHG – Intercontinental Hotels Group. 2014a. Brand News. Luettavissa: <http://www.ihgplc.com/index.asp?PageID=414&Year=2014&NewsID=3144>. Luettu: 12.1.2016.

IHG – Intercontinental Hotels Group. 2014b. Responsible Business Report. Luettavissa: http://www.ihgplc.com/files/pdf/2014_cr_report.pdf. Luettu: 12.1.2016.

Ikkunapaikka 2013. Matkailun kasvu ja sen merkitys. Luettavissa: <http://www.ikkunapaikka.fi/fi/matkailun-kasvu-ja-sen-merkitys>. Luettu: 23.3.2016.

Ilmasto-opas.fi. Kestävät kuluttajavalinnat. Luettavissa: <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/28259fe8-7b5e-4806-8ab6-7c06739ef5cc/kestavat-kuluttajavalinnat.html>. Luettu: 14.1.2016.

Kalmari, H. & Kelola, K. 2009. Vastuullisen matkailijan käsikirja. Image Kustannus Oy.

Kippo-Edlund, P. 2006. Ympäristöjohtaminen ja ympäristöjärjestelmä. Teoksessa Sarkkinen, S. (toim.) Ympäristövastuu työpaikalla: säästä luontoa ja rahaa. Edita. Helsinki. s. 118.

Lairi, H. 2.12.2015. Assistentti. Motiva Services Oy. Sähköposti.

McElhaney, K. A. 2008. Just Good Business: The Strategic Guide to Aligning Corporate Responsibility and Brand. Berrett-Koehler Publishers Inc. San Francisco. Luettavissa: <https://books.google.fi/books?id=uYR0zHbSTbsC&printsec=frontcover&hl=fi#v=onepage&q&f=false>. Luettu: 29.9.2015.

Motiva Oy - Asiantuntija energian ja materiaalien tehokkaassa käytössä. 2014. Sisälämpötila. Luettavissa: http://www.motiva.fi/koti_ja_asuminen/nain_saastat_energiaa/lammonsaasto/sisalampotila. Luettu: 16.3.2016.

Motiva Services Oy a. Joutsenmerkki – Tietoa kuluttajalle. Luettavissa: <http://joutsenmerkki.fi/joutsenmerkki/>. Luettu: 11.4.2016.

Motiva Services Oy b. Tuotteet ja palvelut – Kriteerit. Luettavissa: <http://joutsenmerkki.fi/tuotteet-palvelut/kriteerit-sivu/>. Luettu: 1.12.2015.

Motiva Services Oy c. Yritykselle – Hyödyt. Luettavissa: <http://joutsenmerkki.fi/yrityksille/>. Luettu: 13.3.2016.

Pomrén, M. 14.1.2016. Projektipäällikkö. Cumulus Oy / Kansainväliset Restel Hotellit Oy. Henkilökohtainen tiedonanto. Helsinki.

Pomrén, M. 16.2.2016. Projektipäällikkö. Cumulus Oy / Kansainväliset Restel Hotellit Oy. Sähköposti.

Pomrén, M. 21.3.2016. Projektipäällikkö. Cumulus Oy / Kansainväliset Restel Hotellit Oy. Sähköposti.

Porter, M. E. & Kramer, M. R. 2011. Harvard Business Review – Creating Shared Value. How to reinvent capitalism—and unleash a wave of innovation and growth. Luettavissa: <http://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T=P&P=AN&K=56698455&S=R&D=hbs>

&EbscoContent=dGJyMMTo50SeqLU4zOX0OLCmr02eprVSr6y4S7GWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGrsU%2Byp7VJuePfgex44Dt6fIA. Luettu: 27.11.2015.

Reilun matkailun yhdistys. 2013a. Ilmastokestävää matkailua – Matkailu ja ilmastonmuutos. Luettavissa: <http://ilmastokestavaamatkailua.fi/287-matkailu-ja-ilmastonmuutos>. Luettu: 6.11.2015.

Reilun matkailun yhdistys. 2013b. Ilmastokestävää matkailua – Vaikutukset matkailuun. Luettavissa: <http://ilmastokestavaamatkailua.fi/310-vaikutukset-matkailuun>. Luettu: 6.11.2015.

Ruokatieto Yhdistys ry 2016. Lähirooka tulee läheltä. Luettavissa: <http://www.ruokatieto.fi/ruokakasvatus/ruokavisa-vastuullisuus-ruokaketjussa/paikallinen-hyvinvointi/lahiruoka-tulee-lahelta>. Luettu: 18.3.2016.

Sloan, P., Legrand, W. & Chen, J. S. 2013. Sustainability in the Hospitality Industry: Principles of sustainable operations. 2nd edition. Routledge. New York.

STR Global. Documents - Definitions. Luettavissa: <http://www.strglobal.com/Media/Default/Documents/Definitions.pdf>. Luettu: 11.4.2016.

Suomen standardisoimisliitto SFS ry. 2015. ISO 14001:2015. Luettavissa: http://www.sfs.fi/julkaisut_ja_palvelut/tuotteet_valokeilassa/iso_14000_ymparistojohtaminen/iso_14001_2015. Luettu: 4.12.2015.

Taimi Consulting. 2014. Hotellit ympäristömerkintäviidakossa. Luettavissa: <http://taimiconsulting.fi/yleinen/hotellit-ymparistomerkitaviidakossa/>. Luettu: 1.12.2015.

Uddin, M. B., Hassan, R. & Tarique, K. 2008. Three Dimensional Aspects of Corporate Social Responsibility. Daffodil International University Journal of Business and Economics. Luettavissa: <http://www.kantakji.com/media/3450/z111.pdf>. Luettu: 29.9.2015.

UNEP. United Nations Environment Programme. Environmental Impact of Tourism – Global Level. Luettavissa: <http://www.unep.org/resourceefficiency/Default.aspx?tabid=78777>. Luettu: 23.10.2015.

UNEP & UNWTO 2012. United Nations Environment Programme & United Nations World Tourism Organization. Tourism in the Green Economy – Background Report. UNWTO. Madrid. Luettavissa:
http://www.unep.org/greeneconomy/Portals/88/documents/ger/ger_final_dec_2011/Tourism%20in%20the%20green_economy%20unwto_unep.pdf. Luettu: 5.11.2015.

UNIDO. United Nations Industrial Development Organization. What is CSR? Luettavissa:
<http://www.unido.org/en/what-we-do/trade/csr/what-is-csr.html>. Luettu: 29.9.2015

UNWTO. United Nations World Tourism Organization. Climate Change & Tourism. Background. Luettavissa: <http://sdt.unwto.org/en/content/climate-change-tourism>. Luettu: 27.10.2015.

USGBC 2014. U.S. Green Building Council. LEED v4 for Building Operations and Maintenance Checklist. Luettavissa: <http://www.usgbc.org/resources/leed-v4-building-operations-and-maintenance-checklist>. Luettu: 16.11.2015.

USGBC 2015a. U.S. Green Building Council. Articles - About LEED. Luettavissa:
<http://www.usgbc.org/articles/about-leed>. Luettu: 20.3.2016.

USGBC 2015b. U.S. Green Building Council. Directory – Projects. Luettavissa:
<http://www.usgbc.org/projects?keys=finland>. Luettu: 15.1.2016.

USGBC 2015c. U.S. Green Building Council. LEED. Luettavissa:
<http://www.usgbc.org/leed>. Luettu: 6.11.2015.

USGBC 2015d. U.S. Green Building Council. LEED v4. Credit Category Overviews. Luettavissa: <http://www.usgbc.org/guide/om>. Luettu: 12.11.2015.

USGBC 2015e. U.S. Green Building Council. This is LEED. Luettavissa:
<http://leed.usgbc.org/leed.html>. Luettu: 6.11.2015.

USGBC 2015f. U.S. Green Building Council. Why LEED certification matters to your bottom line. Luettavissa:
<http://www.usgbc.org/sites/default/files/Why%20Certification%20Matters-FINAL.pdf>. Luettu: 20.3.2016.

USGBC 2016a. U.S. Green Building Council. Credentials. Luettavissa:

<http://www.usgbc.org/credentials>. Luettu: 20.3.2016.

USGBC 2016b. U.S. Green Building Council. LEED v4 for Building Operations and Maintenance. Luettavissa:

http://www.usgbc.org/sites/default/files/LEED%20v4%20EBOM_01.04.16_current.pdf.

Luettu: 20.3.2016.

Vadam, C. 2015. Hotel News Now. How to reduce energy consumption in hotels. Luettavissa:

<http://www.hotelnewsnow.com/Articles/25821/How-to-reduce-energy-consumption-in-hotels>. Luettu: 16.3.2016.

VR-Yhtymä Oy. 2015. Ilmastonmuutoksen hillintä. Luettavissa:

<http://www.vrgroup.fi/fi/vrgroup/vastuullisuus/ymparisto/ilmastonmuutoksen-hillinta/>. Luettu: 18.3.2016.

Walshman, M., Verma, R. & Muthulingam, S. 2014. The Impact of LEED Certification on Hotel Performance. Cornell University School of Hotel Administration. Luettavissa:

<http://scholarship.sha.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1161&context=chrpubs>. Luettu: 11.1.2016.

Waste Management World. 2006. A welcome sign: Hotels adopt reuse and recycling. Luettavissa: <http://waste-management-world.com/a/a-welcome-sign-hotels-adopt-reuse-and-recycling>. Luettu: 8.1.2016.

Water Footprint Network. What is a water footprint? Luettavissa:

<http://waterfootprint.org/en/water-footprint/what-is-water-footprint/>. Luettu: 14.1.2016.

Wheeler, H. 2015. Sustainable hotel design gaining momentum. HotelNewsNow - Vital information for hotel decision makers. Luettavissa:

<http://www.hotelnewsnow.com/Article/15702/Sustainable-hotel-design-gaining-momentum>. Luettu: 4.12.2015.

Ympäristö.fi – Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu. 2013. EMAS-järjestelmä ja sen toteuttaminen. Luettavissa: http://www.ymparisto.fi/fi-fi/kulutus_ja_tuotanto/Ymparistojarjestelmat_ja_johtaminen/EMASin_toteuttaminen#Kolme_askelta_ISO_14001:sta_EMASiin. Luettu: 5.1.2016.

Ympäristökasvatus. 2014. Tiedote. Luettavissa: <http://www.ymparistokasvatus.fi/images/documents/green%20key%20starttaa%20suomessa%2012-2014.pdf>. Luettu: 1.12.2015.

Liitteet

Liite 1. Projektisuunnitelma

Projektisuunnitelma lokakuu 2015

Tässä projektisuunnitelmassa määrittelen projektin taustaa, tehtävää ja tavoitteita. Lisäksi kerron miten projekti on rajattu sekä esittelen projektiin kuuluvat sidosryhmät. Lopuksi kuvaan prosessin, kuinka projekti tulee etenemään sekä työn vaiheistuksen aikatauluineen.

Projektin tavoite on tuottaa lisäarvoa Hotel Indigo Helsinki-Boulevardille haettavan kansainvälisen LEED-ympäristösertifikaatin arviointiprosessissa. Projektin lisäarvo näkyy, kun sertifikaatin hakuprosessissa arvioidaan hotellin toimintaa ja edellytyksiä sertifikaatin myöntämiseen. Kultaisen tason LEED-sertifikaattia hotelli hakee toiminnalleen vuoden 2016 maaliskuussa, jolloin tarvittavat dokumentit tulee olla valmiina. Henkilökohtainen projektini tässä hakuprosessissa on tuottaa ohjeistus, joka edesauttaa sertifikaatin myöntämistä. Projekti tulee sisältämään faktojen kautta esiteltyjä vinkkejä ja ohjeita hotellin asukkaille, joiden avulla he voivat omien valintojensa kautta vaikuttaa ympäristöystävällisemmin vierailun aikana.

Useita opinnäytetöitä on tehty aikaisemmin liittyen hotellin ekologiseen toimintaan ja ympäristösertifikaattien hakemiseen. Tähän liittyviä projekteja ovat myös nimenomaisesti hotellien omat sertifikaattien anomisprosessit, sillä työmäärältään ne ovat isojakin projekteja. Tietoa samankaltaisista, hotellin majoittujille ja vieraille suunnatusta ”eko-ohjeistuksen” olemassaolosta minulla ei ole tietoa, joten projektini voi olla ainutlaatuinen hotellin huoneisiin sijoittuva painettu tuotos.

Projektin hyöty tulee näkymään saavutettuina pisteinä LEED-sertifikaatin innovatiivisen suunnittelutyön kategoriasta. Työllä tavoitellaan siis mahdollisimman suurta pistemäärää tästä kategoriasta. Kultainen LEED myönnetään, kun saavutettu pistemäärä liikkuu 60 ja 79 pisteen välillä. Maksimipistemäärä innovatiivisesta suunnittelusta on viisi pistettä, joka toimii niin sanotusti kategoriana josta voi saada pisteitä, mutta ei virallisesti ole pakollinen osa-alue josta pitää saada pisteitä. Yhteensä kategorioita on 8 erilaista.

Hyötyä projektilla tavoitellaan myös ympäristön kannalta. Hotellin majoittajat ovat avainasemassa siinä, miten paljon hotelli tuottaa päästöjä ja paljon se kuluttaa. Projekti toimii ikään kuin kannustimena ympäristöystävällisempään vierailuun jossa mukana on asiakkaan oma toiminta. Hyöty näkyy ympäristönkulutuksen ehkäisynä, mikäli projekti herättää majoittujissa halua vaikuttaa.

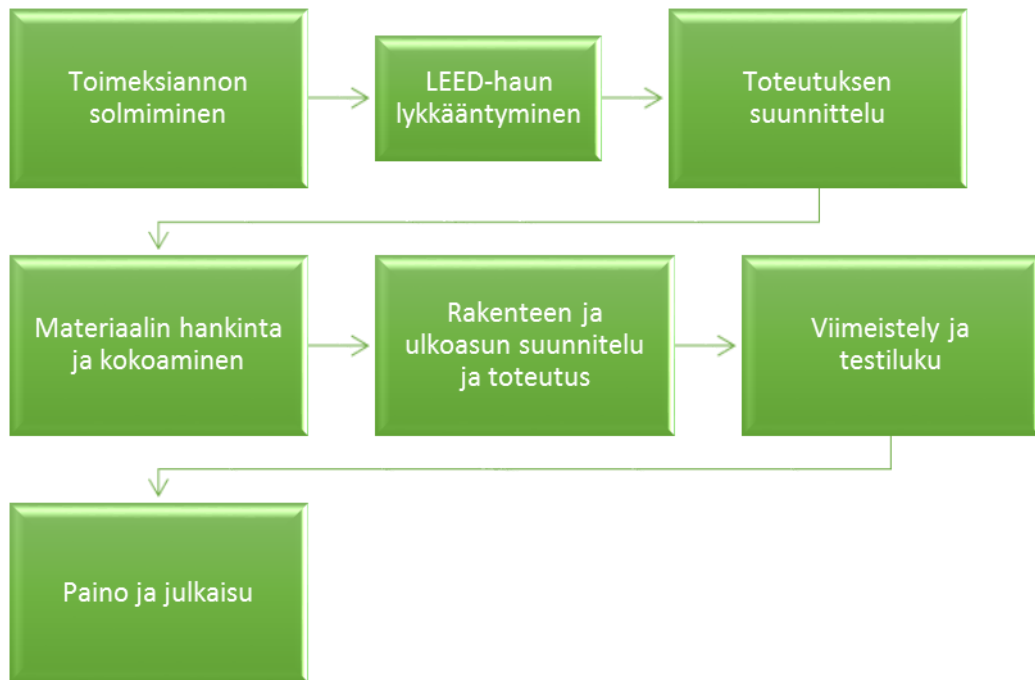
Projekti kokoaa informatiivisen ja kannustavan ohjeistuksen hotellin majoittujille, jossa tarjotaan tietoa niistä keinoista, kuinka hotellin majoittajat voivat omalla toiminnallaan vähentää ympäristön kuormitusta ja halutessaan vaikuttaa ympäristöystävällisemmin vierailun aikana. Projektin tuotos tulee esittämään ne mahdolliset keinot, joiden avulla hotellin majoittuva asiakas voi hotellissa ja sen lähiympäristössä tehdä ympäristöystävällisiä tekoja. Projektin sisältö rajataan siten, että ohjeistus tarjoaa tietoa vain hotellin asiakastiloissa sekä sen lähiympäristössä tapahtuvista ympäristöystävällisistä toiminnoista.

Tavoite on tuottaa kannustava ohjeistus, joka painetaan ja sijoitetaan hotellin jokaiseen 120 huoneeseen. Ohjeistus tulee olemaan englanninkielinen. Projekti lähtee tavoittelemaan maksimipistemäärää LEED:in innovatiivisen suunnittelutyön kategoriasta, jossa saavutettu pistemäärä omalta osin vaikuttaa myönteisesti sertifikaatin myöntämiseen.

Projektin osapuolet ovat minä työn tekijänä sekä toimeksiantaja Kansainväliset Restel Hotellit Oy. Toimeksiantajaa edustaa Hotel Indigo Helsinki-Boulevardin hotellinjohtaja Mikaela Pomrén, jonka kanssa keskustelemme sekä projektin sisällöllisestä, että ulkoasullisesta tyylistä.

Projektin vaiheet ja prosessi on esitelty alla olevassa kaaviossa. Projekti osana opinnäytetyötä alkaa toimeksiannon solmimisella. Tätä seuraa toteutuksen suunnittelu jota on jotta tämän projektisuunnitelman kirjoittaminen. Projektia varten minun on hankittava materiaalia ja tietoa niistä ympäristöystävällisistä teoista joita hotellin majoittajat voivat toteuttaa vierailun aikana. Seuraava vaihe on siis materiaalin hankinta ja kokoaminen. Tätä seuraa ohjeistuksen/oppaan rakenteen ja ulkoasun suunnittelu sekä toteutus yhdessä toimeksiantajan kanssa, jolloin työ saa ilmeen sekä muodon. Loppua kohden työvaiheisiin kuuluu työn testilukeminen parin ulkopuolisen henkilön toimesta, jonka jälkeen voin tehdä tarvittavat korjaukset ja viimeistelyt. Viimeinen vaihe tulee olemaan valmiin produktin painaminen oppaaksi jonka jälkeen se on valmis julkaistavaksi ja jaettavaksi hotellin huoneisiin.

Prosessikuvauksen kaavioon liitettiin uusi kohta jälkikäteen, joka ilmaisee tullutta muutosta LEED-sertifikaatin haun suhteen.

Greenlet

- A tiny booklet for greener visit

Introduction

To put it briefly, travelling damages the environment, accelerates the climate change and consumes natural resources. One reason this booklet exists is our worry towards the above-mentioned issues. What we want to say, is that travelling in a responsible manner is far easier than what you might think. Accommodation is a big part of the journey and acting responsibly in the destination, you can affect to the surrounding environment with your own action. Right here, right now.

The property of Hotel Indigo Helsinki – Boulevard has been awarded with the Gold-level LEED-certificate for its environmentally friendly work in the construction phase. We desire to evolve and therefore the hotel intends to apply for another LEED-certification for its operational work as well. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) is an internationally renowned rating system designed to assess the environmental actions of the green buildings. Alongside LEED-certification, the hotel actively practices IHG Green Engage system, which is a system devised the hotel to monitor, reduce and manage its energy, water, waste consumption and carbon footprint.

We want our guests to be involved in these green actions with us. Isn't it said that " Better world together "? The advantages can be seen in reduced water and energy consumption and in the long term in their costs as well. From an ethical point of view, locality supports small and independent entrepreneurs and local economy. All in all everything in this guidebook is linked to environmental well-being.

This booklet is made to encourage you to take part in making our hotel even greener and less consuming. It provides you information and guidance for those actions in the hotel and nearby neighborhood that you can choose and that are responsible both ethically and ecologically.

By favoring products, services and companies which have an environmental certification, the customer makes a decision to affect on the future. In our point of view, it would be great if in the near future, the environmental action of the companies would be a criterion for consumer where now the price is the criterion for the choice

This guidebook has been implemented by an employee of this hotel, as a part of her bachelor's thesis.

Energy

What takes energy in a hotel? Factors such as lighting, room heating and cooling, water heating, electronic devices, kitchen, ventilation and so on. Hotel Indigo Helsinki – Boulevards energy efficiency has been acknowledged in the construction phase already. For example the rooms' air conditioning is handled by the cooling and heating unit and the heating and cooling systems are connected to the distance energy network, which is an energy-efficient solution since it uses the waste heat of the building. Also, lighting in this building works almost entirely with LED-lights or energy saving bulbs.

Here are some practices related to energy conservation that you can easily do!

- If you use the guest sauna, take a towel from the room with you to the sauna. Vice versa, if you use a towel from the sauna, take it with you to the room for reuse.
- Set the room temperature between +18-21 degrees and keep the window closed when the air conditioning is on.
- Take the key card away from the power slot when you are not in the room.
- Keep the television on only if you are watching it.
- Minimize the use of lighting when you are in the room. Take advantage of the natural light!
- In the bathroom, you can turn off the underfloor heating if you feel it unnecessary.
- Prefer the stairs instead of the elevator, if possible! Taking elevator downwards consumes more than upwards.

Did you know?

- About 60% of a hotels CO2 emissions comes from energy consumption.
- The commonly known word LED comes from "Light Emitting Diode". Simply said they produce light when electrons inside its semiconductor structure are moving around. The lifespan on LEDs are thousands of hours more comparing to incandescent bulbs.

Water

It has been researched that when travelling, the water consumption in the destination is three times bigger than what local residents use. It is consumed for example when a shower is taken more than one time in a day and the towels and linen are changed daily. The major part of water consumption in a hotel is generated by the guest use. Hotel Indigo Helsinki – Boulevard has water saving sanitary installations, which play a key role in controlling water consumption due to their limited use of water. Also, when it's time to tidy up the room, no water is being used – here we use microfiber cloths.

Check these tips for your water reduction!

- The default linen change is every 3rd day and the towels are changed during cleaning, if they seem to be used. If you feel that the cleaning isn't necessary, place the Do not disturb-sign on the door.
- Normal showering takes about 8 minutes and consumes 80-120 liters of water. Take a fast shower and close the tap while applying soap and shampoo, and you'll save half of the water!
- One toilet flush can take up to 12 liters of water. Remember to save water and use the small trash can to dispose some small trash instead of flushing it. Also notice the right flushing!
- Remember to close the taps properly and report any leaks to front desk staff.
- Close the tap also when brushing your teeth.
- On the breakfast, the less you use the cutlery the less there are dishes that consumes water.

Did you know?

- In year 2015 the hotel operated over 10 months. During this operating year 149169 pieces of textiles were delivered to the laundry by our hotel. This consumed 0.81 kWh/kg energy and 3.75L/kg water.

Recycling

Recycling is an important feature in our daily operation. Not all the trash is going to the same garbage container, since we have own trash bins for paper, cardboard, energy waste, bio-waste, glass, metals, hazardous waste (e.g. batteries and light bulbs) and mixed waste. We also recycle the plastic bottles and aluminum cans. In the construction phase of this hotel, over 80 % of the site waste was recyclable. We truly take action in waste issues and therefore we would like you to help us out with recycling.

Here is what you can do, to help us improve our waste management.

- If you have empty bottles (glass or plastic), aluminum cans or even paper material do not put them in the trash can, but leave them in a visible place. The table works for that. After your visit, housekeeping will notice them and therefore those are easier to recycle.
- If you have used batteries to throw away, bring them to the reception instead of throwing to them into trash can. We'll make sure they are taken to the right place to be recycled!
- In our restaurant Bröd we serve both breakfast and lunch as a buffet style. In a buffet, there is a risk that the food is taken too much. So, remember to take only as much food as you can eat!

Did you know?

- A recycled plastic bottle saves enough energy to power a 60-watt light bulb up to six hours.
- In Finland 9 out of 10 plastic bottles and nearly 100% of glass bottles are returned for recycling.

Locality

Here at our hotel you can see examples of local manufacturers and products: in the lobby showcase (also in some of our rooms) there are products from local designers and entrepreneurs on display. Naturally, we want to support locality so they can be also bought as a souvenirs!

What comes to locality, it can be defined that the service or the product has been produced near. Locality is normally perceived as local food, products and services. The benefits of the locally produced goods are both ecological and ethical. It can be said the shorter distance the food travels to a plate, the lower its generated greenhouse gas emissions are. Buying local also affects the local economy considerably. So here's the deal.

- Favor locally produced food. In Finland local food has a short supply chain and easy traceability. Finnish nature itself offers seasonally wonderful flavours and many restaurants in Helsinki take advantage of it. By choosing local food you can also support small and local producers. If you need advice choosing a restaurant you can ask help from the front desk staff.
- In a grocery store, check for example the shelf of soft drinks and beers closely and choose local products instead of familiar multinational beverages. Even many little grocery stores in Helsinki might have beverage options from local producers.
- Looking for some unique souvenirs? Take a look at our neighborhood! It's filled with unique boutiques from local designers. Choosing local supports the community but also provides employment. And the best is the guarantee that the product hasn't traveled a long journey from abroad.

Did you know?

- Punavuori – the home of Hotel Indigo Helsinki – Boulevard – is the main area of Design District, a cluster of creative businesses that offers shopping, dining, accommodation and experiences. Not to forget Finnish Design. Ask more from front desk!

Transportation

From an environmental point of view motorized vehicles are the worst choice when choosing a transportation for moving around. Naturally the biggest damage comes with the air-line traffic, but at the same time it's the quickest way to reach the destination. Luckily there are other options too to travel from place A to place B.

In the city of Helsinki, there are plenty of easy ways to move from place to place in an environmentally friendly way, thanks to a good public transportation network and the condition of the biking and walking paths. Also because of the essential location of this hotel, most of the needed services really are within a walking distance. Here is some advice for finding the best way to minimize the emissions from transportation.

- Use public transportation when you can. The front desk staff will be glad to instruct you with the practices.
- When exploring, borrow one of our beautiful Pelago bikes or walk. For the hotel guests, borrowing the bike is free of charge! Alternatively there are bike rental services available in the city. Biking and walking comes with the benefit of exercise too!
- Interested in sharing a taxi to (or from) the airport? Shuttle service is a clever way to have a ride to or from the airport with other air passengers. The hotel doesn't have shuttle service of its own, but the front desk is happy to assist with organizing the shuttle transfer.
- 90 % of the Finnish State Railways (VR) trains run with renewable emission-free energy. For example, to or from the airport the train ride is the most eco-friendly way to travel.

Did you know?

- Our hotel garage provides two charging stations for emission-free electric cars.

Overview

Energy

- Set the temperature between + 18-21 degrees
- Do not keep windows open when air conditioning is on
- Minimize the use of electricity

Water

- Take short showers and close the tap while applying shampoo and brushing teeth
- Close the tap properly and report any leaks to front desk

Recycling

- Leave the empty bottles and aluminum cans on the table
- On a buffet breakfast/lunch, take only as much food as you can eat

Locality

- Favor locally produced food and shop local souvenirs

Transportation

- Prefer walking and biking
- Use the public transportation instead of taxi